

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสองวิธีการ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังมีรายละเอียดดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพของชาวม้งลาวที่ได้รับจากรัฐบาลไทย
- 2) เพื่อศึกษาวิธีการเข้ามาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามาของชาวม้งลาวที่บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 3) เพื่อศึกษาผลกระทบโดยภาพรวมต่อประเทศไทยและผลกระทบที่มีต่อชุมชนที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาของชาวม้งลาว
- 4) เพื่อศึกษาอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาและการเลือกวิธีการปฏิบัติของรัฐบาลไทยต่อชาวม้งเหล่านี้

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้รับอนุญาตจาก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค3 (กอ.รมน.ภาค 3)และ หน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ(ฉก.พตท.เขาค้อ) ให้เข้าไปสังเกตการณ์และพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 4 ครั้ง ในช่วงตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2550 จนถึงปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นปีที่มโนโยบายโดยความร่วมมือของรัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว ให้ดำเนินการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาว กลับสู่ภูมิลำเนาให้แล้วเสร็จภายใน เดือนธันวาคม พ.ศ.2552

5.1 สถานภาพของชาวม้งลาว

สถานภาพของชาวม้งลาวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว หน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่ของหมู่บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ นั้น มีสถานภาพเป็น “ผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย” โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาจากกฎหมายว่าด้วย กฎหมายคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เนื่องจากไม่ได้เป็นการอพยพ หนีภัยจากการสู้รบ หรือภัยจากปัญหาการเมืองภายในประเทศ ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าสาเหตุหลักที่มีการอพยพเข้ามาน่าจะเป็นการอพยพตามกระแส และเป็นการเข้ามาด้วยสาเหตุปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าการเจริญชนที่ทำให้เข้าใจผิดว่าจะได้ไปอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้มีการอพยพเข้ามาตามๆกัน ในส่วนของผู้ที่อ้างถึงความไม่ปลอดภัยจาก

การกวาดล้างของทหารลาว เนื่องจากเคยเป็นสมาชิกขบวนการต่อต้านลาวนั้น น่าจะมีส่วนน้อยมากซึ่งอาจจะเป็นผู้ที่เคยร่วมรบกับนายพลวังเปาและบางส่วนก็หนีคดีมาจาก สปป.ลาว ถ้าเทียบกับการตามกระแส เพราะว่าในปัจจุบัน ทางฝ่ายลาวเองก็ได้มีการพัฒนาประเทศมากขึ้นตามลำดับ ไม่น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการตัดสินใจอพยพ เหมือนกับ ม้งลาวที่สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก

จากการสัมภาษณ์พันเอกประสิทธิ์พิงส์ มุลดี นายทหารฝ่ายยุทธการ ของ ฉก.๑ ทำให้ทราบว่า การใช้คำว่า “อพยพ” กับม้ง กลุ่มนี้ เป็นการใช้คำที่ไม่ถูกต้อง ควรใช้คำว่า “ผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย” เนื่องจากการที่สื่อมวลชนใช้คำว่า “ม้งอพยพ” นั้น ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่า ม้งเหล่านี้ หลบหนีภัยจากสปป.ลาว ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีการสู้รบกันแล้ว ซึ่งถ้าใช้คำว่า “อพยพ” ก็จะเข้าใจได้ว่า สปป.ลาว ยังเป็นประเทศที่ไม่ปลอดภัยและละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเป็นไปในทางลบและอาจจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยด้วย

“ม้งเหล่านี้ หลายคนมีหนังสือเดินทางอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีพวกม้งไทยที่มาจากจังหวัดต่างๆทางภาคเหนือ เช่น น่าน พิชณุโลก ตาก ซึ่งมีบัตรประจำตัวประชาชนของประเทศไทย และพวกที่ถือบัตรผู้อาศัยในพื้นที่สูง พวกนี้ก็ทิ้งบัตรไว้ที่บ้านของตัวเอง แล้วก็ทำตัวกลมกลืนว่าเป็นชาวม้งลาว โดยการไม่พูดภาษาไทย เพื่อจะได้รับการดูแลเหมือนชาวม้งลาว นอกจากนี้ ก็ยังมีภรรยาใหม่ อยู่ภายในพื้นที่ควบคุม พอจะมีการส่งกลับลาว พวกม้งไทยก็มักจะส่งข่าวให้ครอบครัวส่งบัตรประชาชนมาให้ เพื่อรับรองว่าตัวเองเป็นคนไทย”

นอกจากนี้ ยังมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ทำงานในสำนักงานป้องกันจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ให้ความคิดเห็นว่า

“ม้งเหล่านี้เรียกว่า ผู้อพยพ คงไม่ได้ เพราะว่า ไม่ได้หนีภัยสงครามสู้รบ เหมือนสมัยก่อน แต่พวกเขาพยายามจะเรียกตัวเองว่าเป็น ผู้อพยพ เพื่อไว้ใช้ขอความช่วยเหลือจาก UNHCR ในความเข้าใจของพวกเขาว่าถ้าพวกเขาได้รับสถานภาพเป็น ผู้อพยพ เขาก็จะได้รับความช่วยเหลือไปประเทศที่สามได้ง่ายขึ้น แต่ในความจริงแล้ว มันไม่ได้ง่ายขนาดนั้นเพราะเราไม่มีนโยบายส่งไปประเทศที่สาม แต่ยังมีหวังก็เพราะมีม้งที่เคยอยู่ที่ถ้ำกระบอก เป็นคนคอยชักจูงและมีองค์กรม้งโพ้นทะเลในต่างประเทศ เป็นผู้ที่คอยต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิในการช่วยเหลือ”

ซึ่งนายจักษัย บุษพัฒน์ (2536: หน้า 23) ที่ได้อธิบายความหมายของคำว่า “ผู้อพยพ” ไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่ละทิ้งถิ่นฐานเดิมของตนอพยพไปอยู่ที่แห่งใหม่ อาจจะเป็นภายในประเทศเดียวกันหรือข้ามพรมแดนเข้าไปในประเทศอื่น ทั้งนี้โดยมีสาเหตุต่างๆ อาทิ ภัยธรรมชาติ การจลาจล การสู้รบ หรือการสงคราม การอพยพลบหนีภัยเหล่านี้มักจะเป็นไปในลักษณะชั่วคราว เมื่อภัยที่คุกคามสิ้นสุดลงก็จะเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมของตน

ในกรณีนี้ เหตุการณ์ความไม่สงบใน สปป.ลาว ไม่ได้มีดังเช่นแต่ก่อนแล้ว จึงไม่สามารถอ้างสาเหตุการลักลอบเข้ามาว่าเกิดจากสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศได้อีก

ซึ่งผู้ทำการศึกษาค้นพบว่า ก่อนหน้านี้ ผู้ลักลอบเข้าเมืองทุกคนต่างก็มุ่งหวังที่จะได้รับสถานภาพเป็น ผู้อพยพ เพื่อจะได้รับสิทธิต่างๆโดยหวังให้ UNHCR เข้ามาดูแลและอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปประเทศที่สาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา โดยอ้างถึงความไม่ปลอดภัยจากการทารุณกรรมต่างๆของทหารรัฐบาล สปป.ลาว ซึ่งเป็นเรื่องราวในอดีตที่ผ่านมานานเป็นสิบปีแล้ว แม้ว่าจะมีผู้ลักลอบฯบางคน พยายามนำเอาคลิปวิดีโอการทารุณกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นภาพเก่าที่ในปัจจุบันไม่มีการทารุณกรรมแบบนั้นอีกแล้วนำมาให้เจ้าหน้าที่ทหารดู แต่จากการพิจารณาของเจ้าหน้าที่แล้วและยังได้มีการทำงานด้านการข่าวเพื่อหาข้อเท็จจริงในเรื่องการทารุณกรรมต่างๆนั้น ทราบว่า ในปัจจุบันไม่มีแล้ว จึงไม่สามารถที่จะพิจารณาสถานะผู้อพยพลี้ภัยจากสงครามได้

อย่างไรก็ดี หากเปรียบเทียบกับสถานะของผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้ง ในศูนย์อพยพต่างๆในอดีตที่ผ่านมานั้น จะมีความแตกต่างในด้านสถานการณ์การอพยพ เนื่องจากกลุ่มผู้อพยพที่เข้ามาในประเทศไทยช่วงแรกๆในยุคที่ยังมีสงครามเวียดนามนั้น สถานะของผู้อพยพชาวม้งลาว จะเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง แต่ในขณะที่ชาวม้งลาวที่บ้านห้วยน้ำขาว เข้ามาด้วยสาเหตุด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก กล่าวโดยทั่วไปจากสภาพความเป็นอยู่ที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวแม้จะมีข้อจำกัดในด้านการไม่ได้สัมผัสกับชาวม้ง แต่จากการสังเกตการณ์พบว่าสภาพความเป็นอยู่ภายในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว จก.พตท.เขาคือนั้น ค่อนข้างที่จะเป็นสัดส่วนและสะดวกสบาย แม้ว่าในด้านความสบายใจจะไม่เท่ากับได้อยู่บ้านตนเองที่ สปป.ลาว แต่ในด้านปัจจัยในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน ถือว่า ค่อนข้างที่จะดีเพียงพอ สำหรับผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และหากพิจารณาในแง่การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม พบว่า อาจจะดีกว่าราษฎรในพื้นที่ที่เป็นม้งไทยอีกด้วย เนื่องจากได้รับทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม บริการด้านสาธารณสุขที่พร้อมกว่า จากการได้รับการช่วยเหลือดูแลจากองค์กรแพทย์ไร้พรมแดน (MSF) นั้น ผู้ป่วยจะได้รับการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายทางการแพทย์เป็นอย่างดีที่สุด

ในช่วงที่ยังไม่มีการเข้มงวดในห้วงครึ่งปีก่อนผลัดคัน(ประมาณ กันยายน พ.ศ.2552- มีนาคม พ.ศ.2553) ทาง จก.พตท.เขาค้อ ได้ให้อิสระแก่ชาวม่้งลาวในการดำเนินชีวิตค่อนข้างมาก ยกเว้นอิสระในด้านการเดินทางออกนอกพื้นที่ควบคุมชั่วคราว แต่จากภาพรวมโดยทั่วไปแล้ว ถือว่า มีความสุขสบายดี และดูเหมือนว่า ชาวม่้งเหล่านี้ จะมีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็น การอนุญาตให้มีตลาดเช้า ทุกวันเสาร์ โดยมีพ่อค้าแม่ค้า จากภายนอกเข้ามาขายของกินของใช้ ทำให้บรรยากาศไม่กดคันและมีบรรยากาศเป็นแบบวิถีชีวิตประจำวันทั่วไป แต่หากความไม่สะดวกสบายจะอยู่ในส่วนของขนาดของที่พักอาศัย ซึ่งเป็นธรรมดาที่จะคับแคบและไม่สะดวกสบายเหมือนอยู่บ้านตนเอง การจัดกิจกรรมด้านสาธารณสุขและสันทนาการต่างๆ จากองค์กร มูลนิธิ ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเข้ามาจัดกิจกรรม ทำให้ชาวม่้งลาวรู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกไว้ใจเจ้าหน้าที่มากขึ้น

หากเปรียบเทียบสถานภาพของม่้งในศูนย์อพยพที่อื่นๆ ในอดีตที่ผ่านมา เช่น ที่ศูนย์อพยพบ้านวินัย จ.เลย และที่ศูนย์อพยพสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก จ.สระบุรี นั้น กล่าวโดยทั่วไปแล้วพบว่า จะมีความแตกต่างในด้านของงบประมาณที่ในปัจจุบันที่บ้านห้วยน้ำขาวนั้นต้องใช้งบประมาณมากขึ้น เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนผู้ลี้ภัยเข้ามาเมืองๆ ที่แตกต่างกัน และสถานการณ์การอพยพที่แตกต่างกัน เช่น ชาวม่้งลาวภายในศูนย์อพยพในอดีตนั้น จะเป็นกลุ่มที่อพยพหนีภัยจากการปราบปรามของทหารรัฐบาลลาว ซึ่งชาวม่้งเหล่านี้ ต้องการความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งจะเป็นกลุ่มที่เข้ามาในช่วง ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา

จากข้อมูลงานศึกษาของ Paul Rabe (1990: p. 16-18) กล่าวถึงผลการศึกษาในด้านสภาพความเป็นอยู่ของชาวม่้งภายในศูนย์อพยพบ้านวินัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ประมาณสองในสาม ต่างก็พอใจในสภาพความเป็นอยู่ในศูนย์อพยพบ้านวินัย เนื่องจากพวกเขาได้รับการแจกจ่ายอาหาร เครื่องใช้ในปริมาณที่เพียงพอ รวมทั้งความสะดวกสบายต่างๆ ในการควบคุมดูแลของ UNHCR ในขณะที่อีกหนึ่งในสาม เป็นผู้ที่ไม่พอใจสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในศูนย์อพยพ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นผู้ที่รู้สึกว่ตนเองถูกจำกัดเสรีภาพ ไม่สามารถไปไหนได้ตามความพอใจ จะมีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับการแจกจ่ายอาหารไม่ทั่วถึงและขาดเงินในการใช้จ่ายต่างๆ นอกจากนี้จะเป็นเรื่องของความรู้สึกไม่พอใจกับที่พักอาศัยที่คับแคบ และการไม่มีที่เพาะปลูกเล็กๆน้อยๆเป็นของตนเอง

ภาพที่ 5.1-5.2 ตลาดเช้า โดยอนุญาตให้มีในบริเวณด้านหน้า จก.พตท.เขาค้อทุกวันเสาร์

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (จก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.3-5.4 กิจกรรมสันตนาการต่างๆ จากมูลนิธิรักไทยและจากอาสาสมัครชาวเกาหลี

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

เช่นเดียวกับที่พื้นที่ควบคุมชั่วคราว หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาคือ ภายในหมู่บ้านห้วยน้ำขาว ได้จัดให้เป็นพื้นที่ปิด และไม่อนุญาตให้ผู้ลักลอบฯเข้าหรือออกได้ตามใจตนเอง โดยมีความเข้มงวดค่อนข้างสูง การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางไปไหนมาไหน ซึ่งผู้ศึกษามองว่า หากอนุญาตให้สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้ตามสะดวก จะทำให้ยากต่อการติดตามความเคลื่อนไหวและจะยิ่งทำให้รัฐบาลไทยสูญเสียงบประมาณในการดูแลมากขึ้น แม้ว่าจะมีองค์กรต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือเป็นอย่างดีก็ตาม

ในขณะที่ศูนย์อพยพสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกนั้น ค่อนข้างแตกต่างกันมากในแง่ของเสรีภาพในการดำเนินชีวิต จากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ทหารท่านหนึ่งที่ได้เคยคลุกคลีและทำงานภายในศูนย์ถ้ำกระบอก กล่าวว่า

“ศูนย์อพยพที่ถ้ำกระบอก ชาวม้งค่อนข้างมีอิสระเสรี ทั้งในด้านการกินอยู่และการออกไปไหนมาไหนได้สะดวก สามารถออกไปรับจ้างทำงานภายนอกศูนย์ได้ สภาพทั่วไปภายในศูนย์เหมือนเป็นชุมชนๆหนึ่งของไทย และส่วนใหญ่ก็ได้ไปประเทศที่ 3 เกือบทั้งหมด จะมีที่ตกค้างอาจจะด้วยเหตุผลต่างๆเช่น กระทำผิดเรื่องยาเสพติด ต้องเข้าคุก จนไม่ทันรอบพิจารณา กว่าจะออกมาจากคุก ครอบครัวย้ายไปแล้ว พวกนี้เราก็จะพิจารณาช่วยเหลือเป็นรายๆไป”

5.2 วิธีการเข้ามาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามาของชาวม้งลาวที่บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ทหารฝ่ายยุทธการที่มีหน้าที่รับผิดชอบภายใน ฉ.ก.พตท.เขาค้อ เมื่อ มีนาคม พ.ศ.2549 ได้รับข้อมูลว่า ในห้วงแรกที่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์ทราบข้อมูลส่วนบุคคลโดยละเอียดนั้น ม้งที่อพยพเข้ามาแบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 กลุ่มโดยคร่าวๆ ได้แก่

1. ผู้ที่มีญาติที่ได้ไปอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ก่อนแล้ว การดำเนินชีวิตภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวนั้นก็ไม่ต้องทำงานเสริมอะไรมาก เพราะจะได้รับเงินบริจาคจากญาติอยู่แล้ว เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยผ่านทาง western union ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาเพชรบูรณ์ เข้ามาให้บริการในพื้นที่
2. กลุ่มผู้ที่ต้องรับจ้างทำงานเพื่อแลกเงิน เช่น รับจ้างปักผ้า โดยผู้จ้างเป็นชาวบ้านในพื้นที่
3. กลุ่มผู้ที่เป็นม้งคอย คือ ผู้ที่มีความเป็นอยู่ในป่าดงมาก่อน ไม่รู้จักข้าว รับประทานข้าวไม่เป็น การหาเลี้ยงชีพดั้งเดิมคือการขุดหาของป่ามายังชีพ เมื่อเข้ามาอาศัยอยู่ในศูนย์ก็จะ

หาเลี้ยงชีพด้วยการขุดเผือก ขุดมัน เป็นอาหาร และยังมีความสามารถในเรื่องพืชสมุนไพร

4. กลุ่มผู้ที่ไม่ยอมทำอะไรเลย รอแต่ความช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว ชีวิตประจำวันก็จะนั่งๆนอนๆอยู่ภายในที่พักอาศัย เพื่อรอรับบริจาคจากองค์กรต่างๆ

5.2.1) วิธีการเข้ามา

การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของชาวม้งลาวเหล่านี้ มีหลายรูปแบบ โดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบดังนี้

- 1) การเดินเท้า เนื่องจากชาวม้งเป็นชนเผ่าที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ตามภูเขาสูง จึงมีความสามารถในการเดินทางลัดเลาะภูเขาเข้ามาตามแนวชายแดน เป็นช่องทางตามธรรมชาติซึ่งถือเป็นวิถีชาวบ้านยากแก่การตรวจตรา การเดินเท้านี้ มีประโยชน์คือ สามารถลักลอบเข้าตามช่องทางต่างๆที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบได้สะดวกและทั่วถึง

- 2) เดินทางโดยรถยนต์ ในหัวงแรกที่ไม่มีการจัดระเบียบและล้อมรั้วจำกัดเขตของพื้นที่ควบคุมฯนั้น ผู้ลักลอบเข้าเมืองทั้งม้งลาวและม้งไทย ได้อาศัยเดินทางโดยรถโดยสารเหมือนประชาชนทั่วไป โดยเข้ามาทางด่านตรวจคนเข้าเมืองตามจังหวัดต่างๆ เช่น หนองคาย อุบลราชธานี เลย น่าน ตาก พะเยา เป็นต้น โดยถือหนังสือเดินทางเพื่อให้สามารถรอดจากการจับกุม ส่วนม้งไทยอาศัยความเป็นคนไทยเดินทางโดยสะดวก

- 3) เดินทางโดยเรือโดยสารข้ามฟาก นี่เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ชาวม้งเลือกใช้ เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว และผสมกลมกลืนได้ง่าย โดยจะอาศัยขึ้นเรือตามท่าเรือต่างๆของเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆที่ติดต่อกับ สปป.ลาว ทั้งแบบถูกต้องตามกฎหมาย คือ มีหนังสือเดินทางเพื่อขอข้ามแดน และแบบชั่วคราวเพื่อทำที่ว่า มาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า เป็นปกติในชีวิตประจำวัน

- 4) ขบวนการหลอกลวงนำพา ม้งบางส่วนถูกหลอกลวงโดยขบวนการนำพา โดยต้องขายทรัพย์สินและกู้เงินเพื่อหาเงินมาให้นายหน้าที่หลอกลวงว่าจะพามาประเทศไทยโดยการปล่อยข่าวว่า จะสามารถเดินทางไปประเทศที่3ได้นั้น แต่สุดท้ายก็ต้องมาอยู่ที่บ้านห้วยน้ำขาวโดยไม่ได้ไปประเทศที่3 แต่อย่างใด ซึ่งทางการไทยได้ทำการจับกุมผู้ร่วมขบวนการไปแล้ว พบว่า มีราษฎรม้งไทยในพื้นที่บางคนมีส่วนและเจ้าหน้าที่บ้านเมืองร่วมด้วย

ช่องทางต่างๆและวิธีการต่างๆที่มีการลักลอบเข้ามานั้น จะเห็นได้ว่า เป็นช่องทางที่มีการใช้สัญจรตามปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความเข้มงวดเพียงพอ ก็จะแยกแยะได้ค่อนข้างยากกับราษฎรลาวทั่วไปที่เดินทางเข้ามาติดต่อธุระในด้านต่างๆในจังหวัดชายแดนประเทศไทย โดยเฉพาะหากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วยแล้ว ยิ่งทำให้การควบคุมการ

ลักลอบเข้ามาเป็นไปได้อย่าง ดังนั้น เรื่องของจิตสำนึกในความมั่นคงของประเทศชาติจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ความเป็นพลเมืองของไทยต้องมี เพราะการที่เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองและคนไทยบางคนที่มีส่วนรู้เห็นกับการลักลอบเข้าประเทศไทย และยังมีส่วนร่วมในขบวนการนำพาคนต่างด้าวเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายด้วยนั้น ก็เท่ากับเป็นบ่อเกิดของการคอร์รัปชันในอนาคต ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยขาดความมั่นคงปลอดภัยและแสดงให้เห็นถึง การเอาใจเอเปรียบเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง

5.2.2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้ามาของชาวม้งลาว

ผู้ทำการศึกษา ได้พยายามรวบรวมว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้ามาของชาวม้งลาวนั้น มีมาจากสาเหตุใดบ้าง ซึ่งโดยสรุปแล้ว มีปัจจัยหลักอยู่ 6 ประการคือ

1) มีการโฆษณาชวนเชื่อ ว่ารัฐบาลสหรัฐฯจะนำชาวม้งที่เหลืออยู่ที่อพยพมาจากสำนักสงฆ์ถ้ากระบอกที่ถูกรัฐบาลไทยปิดศูนย์ไปแล้วและได้เดินทางมาสมทบกับม้งอพยพกลุ่มใหม่ที่บ้านห้วยน้ำขาวในปัจจุบันนั้นจะได้รับการพิจารณาให้ไปตั้งถิ่นฐานในประเทศสหรัฐฯและจะขยายโครงการเพื่อนำชาวม้งไปตั้งถิ่นฐานเพิ่มอีก ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวนั้นไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เนื่องจากรัฐบาลสหรัฐฯไม่มีนโยบายดังกล่าวเหมือนเมื่อก่อนแล้ว เนื่องจากจำนวนม้งที่มีความจำนงเพิ่มมากขึ้นและส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพที่ไม่มีคุณภาพ หมายถึง มีปัญหาด้านการปรับตัวการใช้ภาษา ทักษะทางวิชาชีพ เป็นต้น ทางประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถที่จะรองรับได้ทั้งหมด และทางรัฐบาลไทยก็ไม่มีนโยบายที่จะไม่ให้มีการเดินทางไปประเทศที่สามตามข้อเรียกร้องของม้งบางกลุ่ม เน้นนโยบายส่งกลับลาวเท่านั้น เพราะหากยังมีการเข้าใจผิดๆว่าจะได้เดินทางไปยังประเทศที่สามได้อยุ่นั้น ก็จะเป็นแรงจูงใจสำคัญที่จะมีการอพยพเข้ามาไม่หยุดหย่อน และจะทำให้เกิดกระบวนการนำพาม้งเพื่อลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอีกด้วย ซึ่งทางกระทรวงการต่างประเทศ ได้ทำการเจรจาทางการทูตกับสปป.ลาว เพื่อยอมรับม้งลาวที่ห้วยน้ำขาวว่าเป็นราษฎรลาวและรับกลับประเทศตนต่อไป

2) ข่าวสารการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในไทย ซึ่งเจ้าหน้าที่มองว่าเป็นแรงดึงดูดให้มีการลักลอบเข้าเมืองด้วยหวังว่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าอยู่ในสปป.ลาว แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้น แม้ว่าจะสามารถลักลอบเข้าเมืองมาได้แต่ก็ไม่สามารถจะออกนอกพื้นที่ควบคุมไปทำงานที่ไหนได้ เพื่อไม่ให้มีการติดต่อญาติในสปป.ลาว ซึ่งอาจจะทำให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายไม่จบสิ้น และที่ผ่านมามีตั้งแต่มีการจับกุมในหนแรกๆนั้น พบว่ามีขบวนการนำพาโดยมีราษฎรบางคนในตำบลเช็กน้อยเป็นตัวละครสำคัญในการนำพาม้งลาวเข้ามาโดยมีการเรียกเก็บผลประโยชน์และมีการโฆษณาชวนเชื่อดังที่ได้กล่าวไปแล้วเบื้องต้น

3) ความกดดันในภูมิลำเนา เนื่องจากมีบางกลุ่มที่เข้ามาเป็นมั่งคั่งเขา ที่อาศัยอยู่ตามภูเขาสูง การหาอาหารเพื่อการยังชีพจึงเป็นไปด้วยความยากลำบากและยังไร้การศึกษาด้วย เมื่อมีญาติมาชักชวนจึงเป็นแรงจูงใจในการอพยพ

4) ต้องการมาอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ทยอยอพยพเข้ามาในบ้านห้วยน้ำขาวครั้งละไม่กี่คนจนกลายเป็นกลุ่มคนขนาดใหญ่ อีกทั้งในกลุ่มผู้อพยพซึ่งมีผู้อพยพที่มาสมทบจากการปิดศูนย์ผู้อพยพที่สำนักสงฆ์วัดถ้ำกระบอกซึ่งอยู่ประเทศไทยมานาน จนมีสามี-ภรรยา เป็นคนไทย จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ไม่ยอมกลับ สปป.ลาว

5) มีบางคนก็อาศัยโอกาสนี้ ในการหลบหนีคดีความผิดที่ตนเองได้กระทำไว้ในลาว เช่น โดยหวังจะใช้ประเทศไทยเป็นที่หลบซ่อนตัว

6) ราษฎรไทย(ม้ง) บางคน ใช้โอกาสนี้ในการเข้ามาแฝงตัวเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว เพื่อรับของแจกและหวังจะอยู่อย่างสบายโดยไม่ต้องทำงานอะไร

โดยปัจจัยต่างๆที่กล่าวมานั้น ถือว่ามีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจเดินทางและยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกลับภูมิลำเนาตามนโยบายของรัฐบาลไทยอีกด้วย

5.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว

ผลกระทบที่เกิดจากการลักลอบเข้าเมืองของชาวม้งลาว ไม่เพียงแต่เป็นผลกระทบระดับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังลุกลามไปถึงผลกระทบของประเทศด้วย จากการที่ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว เดินทางเข้ามารวมตัวกันที่ บ.ห้วยน้ำขาว เป็นจำนวนมาก จนทางการไทยต้องจัดตั้งพื้นที่ควบคุมฯ ขึ้นเพื่อป้องกันการเข้ามาเพิ่มใหม่ของชาวม้งลาว และจัดระเบียบเพื่อรอการส่งกลับ สปป.ลาว

5.3.1) ผลกระทบโดยภาพรวมต่อประเทศไทย

5.3.1.1) ผลกระทบด้านบวก

การลักลอบเข้าเมืองของชาวม้งลาวนั้น ในแง่ของผลดีต่อประเทศไทยอาจจะมองว่า ไม่เห็นจะมีอะไรที่เป็นประโยชน์ แต่ในขณะเดียวกัน การได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆทั้งในและต่างประเทศนั้น คือ ประโยชน์จากการลักลอบเข้ามาในประเทศไทย ที่ได้รับเพราะล้าหลังประเทศไทยเองนั้น จะรับภาระดูแลทั้งหมดคงเป็นไปได้ เพราะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆที่ได้ระดมทุนมาจากทั่วโลก เพื่อมาช่วยเหลือผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวเหล่านี้

5.3.1.2) ผลกระทบด้านลบ

ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และ สปป.ลาว ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยและลาวนั้น ปรากฏจากการแทรกแซงจากประเทศที่สาม ทั้งสองฝ่ายได้ทำข้อตกลงว่าการแก้ไขปัญหาลูกบอลเข้าเมืองชาวม้งลาว เป็นเรื่องของสองประเทศ โดยดำเนินการภายใต้กรอบของคณะกรรมการร่วมมือรักษาความเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไป ไทย – ลาว แบบทวิภาคี ซึ่งไทยจะต้องส่งผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม พ.ศ.2552 หากพ้นกำหนดจะไม่รับกลับประเทศ และถ้าหากมีม้งลาวก่อเหตุการณ์ใน สปป.ลาว ถือว่าไทยให้การสนับสนุน ซึ่งประเด็นดังกล่าว เป็นที่ค้างคา ในความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายมาเป็นเวลานาน

ผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศชาติ ในจำนวนม้งลาวทั้งหมด มีบางส่วนที่เมื่อก่อนเคยเป็นอดีตขบวนการต่อต้านลาว (ขตล.) ให้การช่วยเหลือหน่วย ซีไอเอ(CIA) และได้ปลุกฝังความคิดแก่ลูกหลานว่าถ้ากลับไป สปป.ลาว ก็จะถูกรัฐบาลปราบปราม แต่จากการสอบถามในห้วงแรกพบว่าความต้องการของม้งลาวนั้นต้องการอยู่ในประเทศไทยจำนวนเกินกว่าครึ่ง และมีความต้องการให้รัฐบาลไทยและองค์การสหประชาชาติ(UN) ช่วยเหลือ จากข้อมูลที่ได้ทำการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่นั้น พบว่า ในห้วงแรกของการแก้ไขปัญหามีม้งลาวจำนวนถึง 84 เปอร์เซนต์ที่ไม่ยอมกลับ สปป.ลาว และยังได้พยายามติดต่อญาติพี่น้องในลาวให้อพยพเข้ามาในประเทศไทยอีก แม้ว่ารัฐบาลลาวจะให้ความมั่นใจโดยผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านกระทรวงการต่างประเทศและได้มีปฏิบัติการทางจิตวิทยาโดยเจ้าหน้าที่ทหารว่ารัฐบาลลาวไม่ได้มีการปราบปรามอย่างที่ผู้อพยพเข้าใจ

ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ประเทศไทย ประเด็นเรื่องชาวม้งลาวทำให้ไทย ถูกวิพากษ์วิจารณ์ และโจมตีจากประชาคมโลก รวมทั้งองค์กรสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสหรัฐฯ ๑ ได้กดดันอย่างหนัก เนื่องจากม้งที่อพยพไปอยู่ในสหรัฐฯ ๑ ได้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับเลือกจากชาวม้ง บีบให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือชาวม้งลาวในพื้นที่ควบคุม ๑ ที่ผ่านมามีคณะของรัฐสภาและรัฐบาลสหรัฐฯ เข้ามาเยี่ยมเยียนชาวม้งลาว ได้แก่(จก.พตท.เขาค้อ, 2552: หน้า 12)

- เมื่อ 3 ก.ค. คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสของ คณะกรรมาธิการต่างประเทศสภาผู้แทนราษฎร สหรัฐฯ จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ๑ ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมเยียนพื้นที่ควบคุม ๑ ม้งลาว เพื่อขอรับทราบข้อมูลการดำเนินการของไทย ต่อผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว

- เมื่อ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 รองผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐฯ ด้านประชากรผู้ลี้ภัย และการโยกย้ายถิ่นฐาน ได้ขออนุญาต เข้าเยี่ยมชมพื้นที่ควบคุมฯ และพบปะพูดคุยกับแกนนำชาวม้งลาว

- เมื่อ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2552 อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ได้เดินทางมาสังเกตการณ์ และร่วมพบปะหารืออย่างไม่เป็นทางการ กับ พล.จ. บัวเสียง จำปาพันธ์ ที่เดินทางมาชี้แจงนโยบายรัฐบาล สปป.ลาว ในการรับม้งลาวกลับ ตามคำเชิญของ จก.ชด.ทหาร บก.ทท.

การได้มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมเยือนของเจ้าหน้าที่ต่างประเทศ นับว่าเป็นผลดีเพราะจะเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้นและมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นใจรัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว มากขึ้น เห็นถึงภาระที่รัฐบาลไทยต้องแบกรับ และจะได้เห็นการดำเนินของไทยอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะทำให้การกล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง ผู้ลี้ภัย และผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายมีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้การเข้ามาเยี่ยมชมภายในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว ณ ก.พตท.เขาค้อ จะสามารถยืนยันว่าสหรัฐอเมริกาไม่มีนโยบายรับชาวม้งลาว ไปตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มใหญ่ และได้มีการเสนอแนะให้องค์กรระหว่างประเทศ อาทิ IOM (International Organization Migration) คือ องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน มีสำนักงานประจำประเทศไทย อยู่ที่กรุงเทพฯ มีหน้าที่ในการดูแลผลประโยชน์ทั้งหมดของผู้อพยพ) เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา เพื่อลดแรงกดดันจากประชาคมโลก

แต่อย่างไรก็ตามทางผู้แทนสหรัฐฯ ได้ให้ความสนใจต่อผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาวที่เข้ามาด้วยเหตุผลความไม่ปลอดภัย ที่ทาง ก.พตท.เขาค้อ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์/คัดกรอง มีจำนวนร้อยละ 8 ซึ่งทางผู้แทนสหรัฐฯ ต้องการทราบว่าไทย – สปป.ลาว จะดำเนินการต่อม้งลาวกลุ่มนี้อย่างไร และอาจเป็นไปได้ว่าสหรัฐฯ อาจจะมีให้ไทยยอมให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติ เข้ามาดูแลม้งลาวจำนวนดังกล่าว

กลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กร NGO จะหาทางออกข่าวโจมตี การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทหาร เพราะมีผลประโยชน์ในการขอเงินสนับสนุน เพื่อมาดูแลผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว

การที่ไทยถูกประชาคมโลกมองว่า ไม่มีมนุษยธรรม ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วนั้น ไทยไม่ได้เป็นผู้ก่อปัญหา แต่ต้องตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ เนื่องจากชาวม้งลาวลักลอบเดินทางเข้ามาถึงเพื่อแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีกว่า

การคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนนั้น ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี หากจะมีการโจมตีประเทศไทยในข้อนี้ ไม่ถูกต้องนัก เพราะหากมองกลับกัน ประชากรในพื้นที่บ้านห้วยน้ำขาวเองนั้น ก็ยังประสบปัญหาความยากจนอยู่ และความเป็นอยู่ก็ไม่ได้สุขสบาย หากเทียบกับผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาวนั้น ยังถือว่าค้อยกว่ามาก การที่มีแต่ผู้เข้ามาให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่ชาวม้งลาวมากเกินไป ก็จะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่และยังทำให้ภาพลักษณ์ของรัฐบาลไทยเป็นไปในแง่ลบต่อความรู้สึกของประชาชน ทักษะคิดในแง่ลบนี้ย่อมเกิดจากการที่รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวเป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่เห็นว่า ในวันหนึ่งๆชาวม้งลาวไม่ได้ทำอะไร เมื่อถึงเวลาก็รับแจกอาหาร ของใช้ ไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใดๆ อีกทั้งองค์กรทั้งในและนอกประเทศเข้ามาให้ความดูแลอย่างดี สภาพเช่นนี้ยิ่งทำให้ทัศนคติที่มีต่อรัฐบาลไทยติดลบ

“ ผมก็ไม่เห็นว่าเราจะลำบากตรงไหน อาหาร น้ำ ไฟ ของใช้ พร้อมทุกอย่าง พวกผมลำบาก แก่ขนาดนี้แล้ว ยังต้องทำงานหาเงินเลี้ยงลูกเลี้ยงเมียอยู่เลย”

คุณลุงอาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้างท่านหนึ่งกล่าวอย่างอารมณ์ดี

ผลกระทบต่อด้านการสูญเสียงบประมาณแผ่นดิน ในแต่ละปี ประเทศไทยต้องสูญเสียงบประมาณในการดำเนินการกับผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวเหล่านี้ ปีละเกือบ 20 ล้านบาท แม้ว่าจะมีองค์กรแพทย์ไร้พรมแดน เป็นเจ้าภาพใหญ่ในการให้ความช่วยเหลือในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน แต่ด้วยจำนวนประชากรม้งลาวภายในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวที่เพิ่มมากขึ้นแม้ว่าในด้านอาหารจะเพียงพอเป็นอย่างมาก จนถึงขั้นเหลือกินเหลือใช้ แต่รัฐบาลไทยก็ต้องทุ่มเทงบประมาณไปกับค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆในการใช้เผยแพร่ข้อเท็จจริงแก่สาธารณะ ค่าเชื้อเพลิงในการเดินทาง อีกทั้งใช้งบประมาณในส่วนของเงินที่ต้องจ่ายให้ชาวม้งลาวเป็นทุนตั้งต้นเพื่อจูงใจให้ชาวม้งลาวสมัครใจเดินทางกลับภูมิลำเนา โดยที่ชาวม้งลาวในพื้นที่ควบคุม มีความเป็นอยู่ที่สุขสบายโดยมีที่พักอาศัย อาหารครบ 3 มื้อ เจ็บป่วยมีหมอให้การรักษา (รวมทั้งการเข้าไปใช้โรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเบียดเบียนราษฎรไทย)

5.3.2) ผลกระทบต่อชุมชน

5.3.2.1) ผลกระทบด้านบวก

เศรษฐกิจภายในชุมชนถูกกระตุ้น จากภาพที่ 5.1 นั้นจะเห็นได้ว่า ทางหน่วยเฉพาะกิจ ผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ได้จัดให้มีตลาดเช้าในทุกวันเสาร์ โดยอนุญาตให้มีพ่อค้าแม่ค้าจากภายนอกเข้ามาขายอาหาร เครื่องใช้ ได้ภายในบริเวณด้านหน้าหน่วยฯ ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความคึกคัก เพราะมีชาวมังลาวออกมาจับจ่ายซื้อของกันเป็นจำนวนมาก ดังที่เห็นในภาพ ทำให้พ่อค้าแม่ค้าภายในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ต่อมาในห้วงเดือนกันยายน พ.ศ.2552 เป็นต้นมา ซึ่งอยู่ในห้วงที่รัฐบาลไทยมีนโยบายเร่งรัดการดำเนินการผลักดันชาวมังลาวกลับสู่ภูมิลำเนา กิจกรรมตลาดเช้าจึงถูกงดไป

ชุมชนมีความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น แม้ว่าจะเคยมีชาวมังลาวที่ลักลอบหนีออกมาทำความเดือดร้อนให้แก่ชุมชน แต่ในขณะที่เดียวกันในความรู้สึกไม่สะดวกก็ย่อมมีผลดีแฝงอยู่ด้วย

จิน ชาวบ้านห้วยน้ำขาว ซึ่งผู้ศึกษาได้พบเจอระหว่างการเดินทางขายของชำ ได้ให้ความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปว่า

“จริงอยู่ที่การที่ทหารเข้ามาเข้มงวดเรื่องการผ่านเข้าออกหมู่บ้าน จะทำให้รู้สึกอึดอัดบ้าง แต่ถ้ามองในแง่ดี ก็ทำให้ไม่มีใครกล้าทำความผิด เพราะกลัวจะโดนจับ ชาวบ้านในหมู่บ้านก็มีความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น เพราะไม่ต้องคอยระแวงว่าพวกมังลาวจะมาทำอะไร ไม่ได้ในละแวกบ้านอีกด้วย”

การที่เจ้าหน้าที่มีความเข้มงวดก็จะเป็นผลดี ในแง่ของความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน ซึ่งความเข้มงวดนี้ผู้ศึกษาได้ประสบกับตนเอง เมื่อครั้งเข้าพื้นที่ โดยการชวนเพื่อนให้ช่วยขับรถพาเข้าพื้นที่ ซึ่งโดยปกติแล้ว ผู้ศึกษาจะใช้บริการมอเตอร์ไซค์รับจ้างเข้าไปในพื้นที่ประมาณ 12 กิโลเมตร เมื่อผู้ศึกษาและเพื่อนเข้าไปในเขตพื้นที่นั้น โดยเข้าใจเองว่า จะสามารถถ่ายภาพได้ เพราะบริเวณที่ผู้ศึกษาเข้าไปถ่ายภาพนั้น เป็นบริเวณที่เคยเป็นที่ตั้งของ ฉก.พตท.เขาค้อเดิม คือภายในบริเวณโรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว ชาวมังลาวได้ย้ายไปหมดแล้ว แต่เมื่อได้ถ่ายภาพไปแล้วปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทหารได้เข้ามาตักเตือนและขอจดหมายเลขทะเบียนรถด้วย โดยกล่าวว่าบริเวณนั้นยังถือว่าเป็นพื้นที่ปิดครอบคลุมมาจนถึงโรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้เก็บภาพได้ แต่นับว่าโชคดีที่ไม่โดนริบกล้องถ่ายรูปไปด้วย เนื่องจากผู้ศึกษาได้ให้เจ้าหน้าที่ทหารตรวจสอบแล้วพบว่า ไม่มีภาพใดใดที่จะทำให้ทางหน่วยฯต้องเสื่อมเสีย

5.3.2.2) ผลกระทบด้านลบ

จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการกับผู้นำชุมชนและราษฎรทั่วไปบางคนและยังมีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในหน่วยราชการภายในพื้นที่ ได้แก่ สถานีอนามัยตำบลเข็กน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย และ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว ซึ่งได้เป็นพื้นที่ในการรองรับม้งลาวในช่วงสามปีแรก ทำให้ทราบว่า ม้งลาวเหล่านี้ได้สร้างผลกระทบต่อชาวตำบลเข็กน้อยมากพอสมควร แต่เมื่อมีการย้ายพื้นที่ควบคุมชั่วคราวไปตั้งอยู่ในพื้นที่ใหม่ซึ่งอยู่ห่างออกไปจากที่เดิม 2 กิโลเมตรแล้วนั้น พบว่าไม่มีผลกระทบมากนัก เนื่องจากการอนุญาตให้ผู้ลักลอบฯออกมานอกพื้นที่ควบคุม ซึ่งผลกระทบต่างๆพบว่ามีหลายด้าน ดังนี้

ผลกระทบด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ จากการศึกษาพบว่า ทุกส่วนมีความคิดเห็นว่า การที่ม้งลาวเข้ามาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวทำให้มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่ชาวบ้านช่วยกันรักษาไว้ไม่ว่าจะเป็นต้นน้ำ และ เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การหาของป่า การล่าสัตว์ป่า ตลอดจนข้าวของที่อยู่ตามไร่นาตามสวนของคนในพื้นที่

ในช่วงแรกที่ยังไม่มีการจัดระเบียบโดย จก.พตท.เขาค้อนั้น เนื่องจากพื้นที่รองรับม้งลาวเหล่านี้ อยู่ใกล้ชุมชนโดยเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของหมู่บ้านตามสองข้างทาง ทำให้การที่จะออกไปหาของป่า ตลอดจนสมุนไพรพื้นบ้านเป็นไปอย่างง่าย คาย เมื่อมีจำนวนคนที่เพิ่มมากขึ้นจากจำนวนราษฎรในพื้นที่ สุมนไพรป่าที่สำคัญจึงลดจำนวนลงไปเป็นอย่างมาก

ในส่วนของการจับสัตว์น้ำก็จับมาเป็นอาหารจากลำห้วยที่ถือว่าเป็นแหล่งอาหารแหล่งน้ำ และเป็นเหมือนสุขาธรรมชาติ ของชาวม้งลาว ซึ่งทำให้แหล่งอาหารทางธรรมชาตินั้นถูกรบกวน จากการสร้างเพิงพักอยู่โดยทั่วไปตลอดริมลำห้วย จากการสังเกตของผู้ศึกษาเห็นว่า ในเรื่องของการจับถ้ำแม้ว่าจะมีองค์กรต่างประเทศมาสร้างสุขาให้ แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นม้งเหล่านี้จึงแก้ปัญหาด้วยการจับถ้ำทิ้งอุจจาระ ปัสสาวะ ลงในลำห้วย และการทิ้งขยะ ก็ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำอีกเช่นกัน เพราะบ้านห้วยน้ำขาวตั้งอยู่เหนือแม่น้ำเข็ก ลำห้วยเข็กนี้จึงถือเป็นต้นน้ำที่มีความสำคัญสายหนึ่งที่เกิดน้ำตกต่างๆที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอยู่กับถนนสาย พิษณุโลก-หล่มสัก คือ น้ำตกแก่งโสภา น้ำตกแก่งซอง น้ำตกวังนกแอ่น และน้ำตกสกุลโยทยาน ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก หากมีการทำลายต้นน้ำก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับคนที่อยู่ท้ายน้ำ รวมทั้งมลภาวะทางอากาศจากกลิ่นของเสียต่างๆ ซึ่งผู้ศึกษาก็เห็นมาด้วยตนเองว่า ชาวม้งจะปัสสาวะอุจจาระลงลำห้วยอย่างเป็นปกติ โดยมีเพียงผ้าห่อผูกกันเป็นสุขาแบบง่ายๆเพื่อกันอุจาดตาเท่านั้น และในระหว่างการสังเกตการณ์ก็จะได้กลิ่นปัสสาวะและอุจจาระ โขยมาเป็นระยะๆซึ่งการเข้าไปสังเกตการณ์นี้ชาวม้งลาวยังอาศัยอยู่ในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวเดิม คือที่บริเวณด้านหน้าโรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว

ผลกระทบด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน แต่เดิมที่มีการอพยพเข้ามานั้น ยังไม่ได้จัดระเบียบ อย่างเป็นจริงเป็นจัง ชาวม้งลาวเหล่านี้ ยังสามารถที่จะสร้างที่พักอาศัยได้ตามอำเภอใจ เนื่องจาก จำนวนผู้อพยพมีมากเกือบหมื่นคนนั้นทำให้ไม่มีพื้นที่เพียงพอในการรองรับ จึงต้องไปอาศัยพื้นที่ ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาวในการตั้งเป็นศูนย์อำนวยการและประสานงานของราชการ บางส่วน เข้าไปอยู่ในบริเวณศูนย์สงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ แต่โดยส่วนมากอาศัยอยู่ตาม สองข้างทาง ทำให้การสัญจรไปมาต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับความไม่ สะดวกใจในการเข้า-ออก หมู่บ้านของตน

ผลกระทบด้านสาธารณสุข โดยก่อนที่จะมีการเข้ามาจัดระเบียบของม้งอพยพเหล่านี้ นั้น ความรับผิดชอบทั้งหมดเป็นของจังหวัด ซึ่งสั่งการให้สถานีอนามัยแจ็กน้อยเป็นผู้ดำเนินการ ช่วยเหลือในเบื้องต้น ต้องเจียดงบประมาณของชาวแจ็กน้อยไปช่วยเหลือในบางส่วน นอกจากนี้ยัง พบว่ามีการแพร่กระจายของไข้มาลาเรียและอุจจาระร่วง เนื่องจากการอยู่อาศัยแบบไม่ถูก สุขอนามัย สถานีอนามัยจึงได้ดำเนินการควบคุมเป็นพิเศษ เนื่องจากเกรงว่าการที่ผู้อพยพขับถ่าย ลงลำห้วยอย่างตามใจนั้นอาจจะเป็นพาหะในการแพร่กระจายโรคที่รุนแรงได้ นอกจากนี้ยังพบ เชื้อวัณโรค โปลิโอ และเรื้อน ซึ่งต่อมาเมื่อองค์กร IRC และ แพทย์ไร้พรมแดน(MSF) ได้ติดต่อ ทางจังหวัดเพชรบูรณ์เข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านการสร้างระบบสาธารณสุข โภค เช่น สุขา และเก็บขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังได้สร้างระบบประปาให้ด้วยโดยสามารถเชื่อมต่อกับระบบ ประปาเดิม ทำให้การระบาดของโรคน้อยลงไปแล้วยังพบว่าการระบาดของโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์

การวางแผนครอบครัวถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด เนื่องจากไม่มีการวางแผนครอบครัวเลย ในกลุ่มม้งลาวจากตัวเลขการเกิดมีอัตราที่สูงถึงเดือนละ 20-30 คน ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่สูงและ ไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากม้งเหล่านี้ยังมีความเชื่อในเรื่องการเพิ่มจำนวนบุตรและถึงแม้ว่าจะมีการ ประชาสัมพันธ์ให้มีการคุมกำเนิดแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อมีจำนวนเด็กมากขึ้นทำให้ งบประมาณในการดูแลเรื่องการฉีดวัคซีนนั้นไม่เพียงพอ ทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ก็ไม่เพียงพอ

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทำให้ทราบว่า จำนวนม้งลาว ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วเวลานั้น สาเหตุสำคัญคือมีอัตราการเกิดใหม่ที่สูง การณรงค์ด้านการคุมกำเนิด ไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร

“จำนวนม้งที่มากขึ้น เพราะว่า การเกิดสูงมาก เฉลี่ยเดือนละ 20-30 คนเลยทีเดียว เห็น ได้ จากเวลาที่ไปหยอดวัคซีนให้เด็กๆ จะสังเกตได้ว่า เด็กๆ ที่อายุเฉลี่ย 1-2 ขวบ จะมีจำนวนมากมาย ถึง 2 – 3 พันคนเลยทีเดียว หยอดกันไม่ไหว เพราะว่าพวกพ่อแม่ ไม่มีงานทำ อยู่ว่างๆ ในศูนย์ฯ ก็

เลยมีการตั้งครุฑมากขึ้น เราก็ได้แต่คอยดูแลความเรียบร้อย และคอยประสานงานกับข้างนอก จะไปแต่ต้องอะไรมากก็ไม่ได้ เดียวก็จะมีเรื่องกันขึ้นมามาก ” เจ้าหน้าที่ทหารท่านหนึ่งกล่าว

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีองค์กรแพทย์ไร้พรมแดน เข้ามาให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุข แต่ก็ทำให้ราษฎรในพื้นที่ เกิดความรู้สึกว่า ชาวม้งลาว เป็นผู้มีอภิสิทธิ์เหนือกว่าและได้รับการเอาใจใส่มากกว่าประชาชนในพื้นที่ การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับชาวม้งลาว หากต้องนำส่ง โรงพยาบาลก็ จะได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี และใช้สิทธิในการรักษาอย่างดีที่สุดโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ โดยองค์กรแพทย์ไร้พรมแดนเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

ผลกระทบด้านสังคม การที่ม้งลาวเลือกเข้ามาอยู่ในพื้นที่บ้านห้วยน้ำขาวนั้น เป็นเพราะว่า พวกเขาทราบดีว่าสามารถที่จะสื่อสารภาษาได้ เนื่องจากภาษาที่ใช้เป็นภาษาเดียวกัน และมีวัฒนธรรมประเพณีที่เหมือนกันจะต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความสะดวกที่จะใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านได้ดีกว่าที่อื่น และเนื่องจากชุมชนม้งบ้านเข็กน้อยเป็นชุมชนม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีทุกตระกูลแซ่ ซึ่งโดยประเพณีแล้วม้งถ้าเป็นแซ่เดียวกันก็ถือว่าเป็นญาติกัน แต่จากการศึกษาพบว่า ม้งไทยนั้นให้ความสำคัญกับกฎหมายบ้านเมืองมากกว่า แม้ว่าชนบประเพณีของม้งจะถือว่า ตระกูลแซ่เดียวกันจะเป็นเสมือนพี่น้องกัน แต่ในทางความเป็นจริงก็ต้องว่าไปตามกฎหมายบ้านเมือง จะไม่มีการมายกเว้นถ้าทำผิดกฎหมาย ซึ่งตั้งแต่ที่มีการอพยพเข้ามาของม้งลาวนั้น ทำให้ม้งไทยในพื้นที่แสดงความไม่พอใจในด้านความเสมอภาคทางกฎหมาย ซึ่งม้งไทยมองว่า ม้งลาวเป็นผู้ที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่กลับได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างดี ซึ่งต่างจากราษฎรในพื้นที่ ที่ยังยากจนอยู่เป็นจำนวนมาก และปัญหาผู้สาวการลักลอบอยู่กันกันอย่างผิดกฎหมาย ระหว่างม้งลาวและราษฎรไทย ทำให้มีการชุมนุมประท้วงเพื่อขับไล่ม้งลาวออกจากพื้นที่ และได้รับการแก้ไขแล้วในเวลาต่อมา

ผลกระทบกับบรรยากาศภายในหมู่บ้าน เมื่อมีการตั้งพื้นที่รองรับชาวม้งลาวซึ่งมีเป็นจำนวนมากนั้น ก็เท่ากับว่าเป็นการเกิดชุมชนแห่งใหม่ภายในชุมชนดั้งเดิม เพียงแต่เป็นชุมชนแห่งใหม่ที่มีแต่ผู้ที่ทำผิดกฎหมาย ผลกระทบจากชุมชนใหม่ที่พูดภาษาเดียวกันที่เกิดขึ้นกับชุมชนดั้งเดิมอย่างชาวบ้านห้วยน้ำขาวนั้น ย่อมเกิดขึ้นแน่นอน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ การเดินทางผ่านเข้าและออก เพื่อเดินทางไปพื้นที่ทำกินของราษฎรในพื้นที่ที่ต้องใช้เส้นทางผ่านพื้นที่ควบคุมชั่วคราว ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ต้องถูกเจ้าหน้าที่ทหารเข้มงวดด้วยการตรวจค้น แลกบัตร ถึงแม้จะเป็นมาตรการในการป้องกันความปลอดภัย แต่ก็เกิดความไม่สะดวกในการดำรงชีวิต ความสงบเรียบร้อยแบบวิถีชุมชนที่เคยมีมาถูก

นอกจากนี้ราษฎรในพื้นที่ยังได้รับผลกระทบด้านการคมนาคม เพราะเส้นทางที่ราษฎรใช้สัญจร ขำรุคอันเกิดจากรถบรรทุกขนาดใหญ่ ที่ขนส่งของประเภทอุปโภคบริโภค รวมทั้งเวชภัณฑ์ เพื่อใช้เลี้ยงดูผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาว

ราษฎรในพื้นที่ไม่เข้าใจว่า ชาวม้งลาว ซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุใดเจ้าหน้าที่รัฐจึงไม่บังคับใช้กฎหมาย ทำให้มองไปว่าการบังคับใช้กฎหมายไม่มีความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย

5.3.3) ความคิดเห็นของคนในชุมชนที่มีต่อชาวม้งลาว

ความคิดเห็นของชุมชนที่ได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ราษฎรในพื้นที่ จำนวน 20 ครอบครัว โดยแต่ละครอบครัวมีตัวแทนในการตอบคำถามครอบครัวละ 1 คน นอกจากนี้ยังนับรวมผู้ที่ได้พูดคุยด้วยระหว่างทาง เช่น คนขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง แม่ค้าร้านอาหารตามสั่ง ลูกค้าร้านอาหารตามสั่งและร้านขายของชำ ผู้โดยสารรถประจำทางที่นั่งข้างผู้ศึกษา และ ผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งรวมแล้วประมาณ 30 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาวเป็นปัญหาของสาธารณะและชุมชนที่ต้องร่วมแก้ไขกับฝ่ายบ้านเมืองอย่างจริงจัง ซึ่งชุมชนได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงาน และการประชาสัมพันธ์โดยฝ่ายกิจการพลเรือน จก.พตท.เขาค้อ มาโดยตลอด โดยทุกคนต้องการให้เร่งแก้ไขปัญหาลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาวให้เสร็จสิ้น เพราะได้รับผลกระทบ จากปัญหาต่างๆมาหลายปีแล้ว

ซึ่งการที่ปัญหาม้งลาวไม่เสร็จสิ้น เพราะว่ามีองค์กรต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือดูแลมากเกินไป จนรัฐบาลไม่สามารถตัดสินใจใช้มาตรการเด็ดขาดทางกฎหมายได้ ประกอบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศและมั่งโพนทะเลที่อยู่ตามประเทศต่างๆ ซึ่งอาจจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาว ต้องเสียไป จนประเทศไทยต้องรับผิชอบม้งลาวเหล่านี้ไปอีกไม่รู้จบ อย่างไรก็ตามชุมชนต้องการให้มีการส่งกลับชาวม้งลาว โดยทันทีอย่างไม่มีเงื่อนไข เพื่อคืนพื้นที่ป่าชุมชนให้แก่หมู่บ้าน และคืนความสงบเรียบร้อยแก่ประชากรในหมู่บ้าน

นายประจวบ ฤทธิเนติกุล อดีตกำนันตำบลเจ๊กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ผมคิดว่า การแก้ไขปัญหาที่ล่าช้าเพราะว่ามีม้งลาวบางคนที่ยังเกี่ยวข้องกับกลุ่มของนายพลวังเปาคอยเกลี้ยกล่อม ชักจูงทางความคิดให้อยู่ต่อ ทั้งที่อยู่ไปก็ไม่มีอนาคตที่ดี แล้วยังไม่ได้ไปประเทศที่สามด้วย ชาวบ้านที่นี่ ส่วนใหญ่ก็ไม่อยากให้อยู่ ส่วนใหญ่ก็รู้สึกสงสารเพราะ

อย่างไรก็เป็นพี่น้องร่วมโลกด้วยกัน เราก็ไม่อยากจะพี่น้องเรามาลำบาก การที่เขาอยู่อย่างนี้ เป็นการเสียโอกาสในชีวิตหลายๆด้านลูกหลานก็ไม่ได้เรียนหนังสือเท่าที่ควร ในรับรองอะไรก็ไม่มี เสียเวลาไปวันๆในแคมป์ ถ้าเขากลับบ้านเขาก็ได้สิทธิ์ความเป็นพลเมือง จะได้กลับไปสร้างอนาคตของเขาที่ประเทศลาว ซึ่งยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์กว่าบ้านเราเยอะ”

“ พวกองค์กรที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ ผมมองว่า ก็เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้พี่น้องลาวไม่อยากจะกลับบ้าน เพราะว่า เขาได้รับการช่วยเหลือ ได้อาหาร ได้เสื้อผ้าฟรี แต่ผมคิดว่า เป็นการทำให้ขี้เกียจ ทั้งที่จริงๆแล้ว พี่น้องเราเป็นคนขยันทำมาหากิน การที่ฝรั่งเอารถบรรทุกทุกคนของเข้ามาแจกภายในที่ปักพิวชั่วคราว ก็ทำให้ถนนของหมู่บ้านเสียหายอย่างมาก น้ำใจที่จะมีต่อเจ้าของพื้นที่ก็ไม่มี ผมคิดว่า อย่างไร พี่น้องม้ง ไทยเราก็ยังมีคนที่ลำบากยากจนอยู่อีกมากเหมือนกัน”

ขง แสนยากุล ราษฎรในตำบลเข็กน้อย ให้ความคิดเห็นสอดคล้องกับนายประจวบ ด้วยว่า

“ ผมเห็นด้วยกับกำนันประจวบ อีกอย่างคนหนุ่มมากอยู่ตรงไหน ก็มักจะก่อปัญหา ถามว่า สงสารไหม ผมก็สงสารนะ เพราะเป็นพี่น้องเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม บ้านเมืองมีกฎหมายของบ้านเมือง ทุกคนต้องเคารพ เขามาอยู่ที่นี่ ต่างที่ต่างถิ่น ไม่มีความสะดวกสบาย อยู่ที่ลาว ถึงจะยากจนอย่างไร ก็ยังเป็นบ้านของเขา นี่ก็บ้านของผม ผมก็ไม่อยากให้เขาอยู่ถ้าต้องสร้างความเดือดร้อนให้พวกเรา”

ผลจากการสัมภาษณ์พูดคุยทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สามารถสรุปผลออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ราษฎรในพื้นที่ตำบลเข็กน้อยและบ้านห้วยน้ำขาว จำนวน 30 คน

ความคิดเห็นในเชิงผลกระทบต่อชุมชน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	28	2
ด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน	20	10
ด้านสาธารณสุข	30	-
ด้านสังคม	25	5
บรรยากาศภายในหมู่บ้านถูกทำลาย	20	10

จากข้อมูลในตารางสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่เห็นด้วยว่ามีผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีจำนวน 28 คน มองว่า มีอย่างมากแน่นอนหากยังอนุญาตให้ชาวม้งลาวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ห้วยน้ำขาวต่อไปเรื่อยๆ เพราะ โดยปกติแล้วสภาพภูมิประเทศของตำบลเข็กน้อยก็ไม่ได้ถือว่าเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากนัก การที่มีคนจำนวนมากเข้ามาอาศัยเพิ่มในพื้นที่ ย่อมเกิดการแย่งชิงทรัพยากรทางธรรมชาติแน่นอน ในส่วนที่ไม่เห็นด้วยจำนวน 2 คน มองว่า เป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ก็สามารถจะป้องกันได้ ด้วยการที่เจ้าหน้าที่ทหารควรที่จะประชาสัมพันธ์เรื่องการช่วยกันรักษาลิ่งแวดล้อมเพื่อสงวนแหล่งน้ำ แหล่งอาหารไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ความคิดเห็นในด้านผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยและที่ทำกินนั้น 20 คน ได้ให้ความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า มีผลกระทบเฉพาะในห้วงแรกที่มีการลักลอบเข้ามา เพราะยังไม่ได้มีการจัดระเบียบอย่างเช่นปัจจุบัน การสร้างที่อยู่อาศัยสะเปะสะปะทั่วไปตามสองข้างถนน ทำให้เกิดความไม่น่าดู และยังเบียดบังที่ดินของหมู่บ้าน แทนที่คนในหมู่บ้านจะได้ใช้ประโยชน์ ก็ต้องยอมเสียสละให้เป็นพื้นที่รองรับชาวม้งลาวเหล่านี้ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย คิดว่า มีเป็นส่วนน้อย เพราะว่า ทหารได้เข้ามาจัดระเบียบแล้ว เพราะ โดยปกติก็ไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เหล่านั้นมากนัก

ผลกระทบด้านสาธารณสุข พบว่า ทุกคนต่างก็เห็นด้วยว่ามีผลกระทบอย่างมาก โดยเฉพาะด้านจิตใจ ทุกคนต่างก็ตอบเหมือนกันว่า รู้สึกน้อยใจที่เป็นคนไทยแล้วได้รับการดูแลด้อยกว่าคนต่างด้าว และยังมีความคิดเห็นว่า องค์กร MSF น่าจะออกหน่วยช่วยเหลือคนในหมู่บ้านบ้าง ทักษะคดีด้านลบจะได้บรรเทาลงไป ผู้ให้สัมภาษณ์มองเหมือนกันว่า ชาวม้งลาวนั้นเข้ามาเบียดบังสิทธิที่ควรจะได้รับจากสถานพยาบาล

ผลกระทบในด้านสังคม ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 25 คน มองว่ามีการอะลุ่มอล่วยช่วยเหลือชาวม้งลาวมากเกินไป จนทำให้กฎหมายบ้านเมืองไม่ศักดิ์สิทธิ์ หากยังให้อาศัยอยู่ต่อไปเรื่อยๆ ก็จะทำให้พื้นที่ควบคุมขยายตัวขึ้นเช่นกัน และจากนั้นจะเกิดอะไรขึ้นมากมาย เพราะว่า จำนวนคนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ การสอดส่องดูแลย่อมจะไม่ทั่วถึง และอาจจะทำให้มีปัญหาคารกหลบหนีออก จากพื้นที่ควบคุมเข้ามาสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่คนในชุมชนได้อีก เหมือนเช่นเมื่อก่อน ส่วน 5 คนที่มีความเห็นแตกต่างกันกล่าวว่า ตั้งแต่ที่มีการจัดระเบียบชาวม้งลาวอย่างเข้มงวดนั้น มั่นใจว่า จะไม่มีผลกระทบอะไรมากมายกว่าเดิม ซึ่งสถานการณ์ในตอนนั้นก็ถือว่าค่อนข้างสงบเรียบร้อยดี

ผลกระทบด้านสุดท้ายคือ บรรยากาศภายในหมู่บ้านถูกทำลาย ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ตั้งแต่มีชาวม้งลาวเข้ามาอยู่ ก็ทำให้บรรยากาศชุมชนเปลี่ยนแปลงไป จากที่เคยไปไหนมาไหนได้โดยสะดวกสบาย ก็ต้องมาคอยตอบคำถามเจ้าหน้าที่ ว่าเป็นใคร มาจากไหน จะไปไหน ทั่วๆ ก็ที่เป็นสมาชิกในชุมชนนั้น แต่ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนมีความคิดเห็นว่า การที่ทหารเข้มงวดตรวจตรา นั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะนอกจากจะรู้สึกปลอดภัย สบายใจว่าชาวม้งลาวจะไม่ออกมาก่อวุ่นแล้ว ยังทำให้อาชญากรรมเล็กๆ น้อยๆ ในชุมชนไม่มีอีกด้วย

ขณะเดียวกัน ก็มีการรวมตัวเพื่อแสดงบทบาทของชุมชน โดยเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2552 ที่ผ่านมารายการในชุมชนอำเภอเขาค้อ นำโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 7 ตำบลและลูกบ้านรวมจำนวน 600 กว่าคน ได้รวมตัวกันที่บริเวณด้านหน้าของ พื้นที่ควบคุมชั่วคราวฯ เพื่อแสดงพลังในการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญ้าม้งลาว ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วภายในสิ้นปี พ.ศ.2552 โดยได้ยื่นหนังสือผ่านนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาและแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนของการเข้ามาของม้งลาว ซึ่งเป็นปีที่สี่ แล้ว เช่น ปัญหาที่ดิน ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร สิ่งปฏิศูล ที่เป็นมลพิษ ระบบนิเวศวิทยาชุมชนที่เสียหาย ปัญหาการเบียดบังสิทธิในการเข้ารับการรักษาพยาบาล โดยที่ม้งลาวได้รับการรักษาฟรี และคนในชุมชนยังเข้าถึงยากกว่า ปัญหาโรคระบาดติดต่อที่ถูกชักนำเข้ามาในพื้นที่ ตลอดจนม้งลาวที่หลบหนีออกไปลักขโมย ซึ่งเป็นที่วิตกกังวลในความปลอดภัยของชุมชน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จึงต้องการให้องค์กรต่างประเทศที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือม้งลาวเหล่านี้ ร่วมมือกับรัฐบาลในการดำเนินการส่งกลับม้งลาวให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด และได้หันมาให้ความสนใจในสิทธิของชุมชน โดยผู้แทนชุมชนได้อ่านแถลงการณ์ประกาศต่อม้งลาวในพื้นที่ควบคุมเป็นภาษาม้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.ขอให้ม้งลาวทุกคน เดินทางกลับสู่ประเทศลาวทันที โดยไม่มีข้ออ้างหรือเงื่อนไขใดได้อีก จงต่อสู้ด้วยลำแข้งของตนเองเหมือนคนไทยที่ยังยากจนอยู่ได้ต่อสู้ด้วยตนเอง พวกเราไม่ยินดีให้ม้งลาวที่ไม่เคารพต่อกฎหมายของประเทศไทยอยู่บนแผ่นดินไทยอีกต่อไป แต่จะยินดีรับเฉพาะม้งลาวที่เข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

2.ขอให้องค์กร NGO หรือองค์กรสิทธิมนุษยชนในประเทศและต่างประเทศ ได้รับทราบข้อเท็จจริงว่า พวกเราชุมชนอำเภอเขาค้อ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองได้ร่วมช่วยเหลือม้งลาวตามหลักมนุษยธรรมและเป็นเวลานานมากพอแล้ว โดยที่พวกเราถูกละเมิดสิทธิของชุมชนมาโดยตลอด จึงขอให้หยุดการละเมิดสิทธิของชุมชนเรา โดยการให้ม้งลาวเดินทางกลับ สปป.ลาวเท่านั้น

ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วในปีนี้ ตามที่ประกาศไว้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อทางสิทธิของชุมชนอำเภอเขาค้อให้ได้กลับคืนมา

การแสดงพลังของราษฎร อ.เขาค้อ ในครั้งนี้นั้นเป็นการสื่อเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ดังนี้

- เพื่อแสดงให้ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาววังลาว ได้ทราบว่าคนไทยในพื้นที่ไม่ต้องการ ให้มาอาศัย เพราะสร้างผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ จึงต้องการให้เดินทางกลับ สปป.ลาว

- เพื่อกดดันต่อแกนนำและผู้นำตระกูลแซ่ ให้เกิดความละอายเมื่อถูกคนไทยในพื้นที่แสดงพลัง บิบบให้เดินทางกลับ เป็นการตัดความหวังที่มีความคิดว่า ถ้าไม่ได้ไปประเทศที่สาม จะขออยู่ในประเทศไทย

- เพื่อให้ประชาคม โลก โดยเฉพาะสหรัฐฯ, องค์กรสิทธิมนุษยชน หรือกลุ่ม NGO ที่กดดันรัฐบาลไทย ไม่ให้ส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองชาววังลาว ได้ตระหนักถึงสิทธิในการเป็นเจ้าของประเทศ หรือ เจ้าของพื้นที่ซึ่งเป็นของคนไทย

- เพื่อให้สื่อมวลชนทั้งไทย และต่างประเทศ นำเสนอข่าวออกไปเพื่อให้คนไทยหัน มาสนใจ และเข้าใจปัญหา รวมทั้งให้การสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย และให้ต่างประเทศเข้าใจว่า ไทยไม่ได้เป็นผู้ก่อปัญหา แต่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ เนื่องจากชาววังลาวที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทย เป็นการเข้ามาเพื่อแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีกว่า

- เพื่อสร้างความชอบธรรมในการส่งกลับชาววังลาว เนื่องจากราษฎรในพื้นที่โดยรอบของ ที่ตั้งพื้นที่ควบคุมชั่วคราวผู้ลักลอบเข้าเมืองชาววังลาว ได้รับผลกระทบ

5.4 อุปสรรคในการแก้ไขปัญหาและการเลือกวิธีการปฏิบัติของรัฐบาลไทยต่อชาววังเหล่านี้

จากหลายๆข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหาทำให้รัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว ได้มีความพยายามที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาขึ้นมาโดยตลอด ทั้งที่ในห้วงแรกอาจจะมี ความซุกซนบ้าง เนื่องจากความเข้าใจผิดและยังไม่ได้มีการกำหนดนโยบายที่จริงจัง แต่เมื่อมีการพิสูจน์ทราบ สถานภาพและมีการเข้าไปจัดระเบียบวังเหล่านี้อย่างจริงจัง ทำให้การกำหนดนโยบายร่วมกันของ ทั้งสองประเทศชัดเจนขึ้นและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดนโยบาย ดังนี้

5.4.1) นโยบายและแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ

จากการที่ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารจากหน่วยราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารจาก หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ(จก.พตท.เขาค้อ) ทำให้ทราบถึงแนวนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาววังลาวเหล่านี้

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหามาและได้นำเสนอให้นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินการให้กับส่วนที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการโดยนายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในการจัดระเบียบให้ม้งลาวไปอยู่ในพื้นที่ควบคุมแห่งใหม่เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สถานภาพเพื่อส่งกลับประเทศลาวต่อไป ทั้งนี้ทางการไทยไม่ขัดข้องที่องค์กรระหว่างประเทศและประเทศต่างๆ จะสนับสนุนทางการไทยในการเลี้ยงช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนแก่ชาวม้งลาวบ้านห้วยน้ำขาว โดยความช่วยเหลือดังกล่าวจะต้องไม่เงื่อนไขและข้อผูกพันและต้องผ่านการพิจารณาจากกระทรวงการต่างประเทศและได้ขอให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นหน่วยงานหลักในการประสานดำเนินการควบคุมและจัดระเบียบ พร้อมทั้งสกัดกั้นไม่ให้ชาวม้งลาวลักลอบเข้ามาเพิ่มเติมอีก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่ 3 ดำเนินการทางกฎหมายกับขบวนการนำพา และส่งกลับม้งลาวอย่างปลอดภัย

5.4.1.1) การดำเนินการแก้ไขปัญหา (หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ, 2552)

- **จัดระเบียบ ควบคุม ยับยั้งการเพิ่มเติมและส่งกลับภูมิลำเนา**

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้ให้ฝ่ายทหารในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคงภายใน เข้ามาแก้ไขปัญห โดย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ได้จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ) โดยมอบให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 (กอ.รมน.ภาค3) กำกับดูแล เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2549 โดยมี พล.ต.สมชาย อุดมะ เป็น ผู้บัญชาการฯ โดยที่ ฉก.พตท.เขาค้อ มีภารกิจสำคัญในการจัดระเบียบ ควบคุม ยับยั้งการเพิ่มเติมของม้งลาว และดำเนินการส่งกลับสู่ภูมิลำเนา โดยได้ดำเนินการดังนี้

1) การดำเนินการสัมภาษณ์ คัดกรอง เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ สถานะบุคคล หรือครอบครัว และสาเหตุแห่งการเข้ามาในประเทศไทย

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาว หน่วยได้ใช้หลักกฎหมายควบคู่กับหลักมนุษยธรรม เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากล โดยที่คณะทำงานพิจารณาสถานภาพผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ซึ่งมี รongเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน ได้แต่งตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์และคัดกรองม้งลาว โดยมี ผบ.ฉก.พตท.เขาค้อ เป็นประธานคณะทำงานในระดับพื้นที่ และคณะซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกรมกิจการชายแดนทหาร ส่วนราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ฝ่ายปกครอง ตำรวจ พัฒนาลังคม สาธารณสุข โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- การจัดแบ่งคณะกรรมการเป็น 8 ชุด จัดให้มีการอบรมวิธีการปฏิบัติ โดยวิทยากรจากกองการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทย และการเตรียมแบบฟอร์มการสัมภาษณ์ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งหมดนี้ดำเนินการในห้วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2550
- ดำเนินการสัมภาษณ์ คัดกรองฯ ห้วงตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2550 – กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 ทั้งหมด 1,423 ครอบครัว โดยสัมภาษณ์ สามี-ภรรยา บุตรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่ไม่มีผู้ปกครอง ในการนี้มีการบันทึกข้อมูล ภาพครอบครัว ภาพบุคคล พิมพ์ลายนิ้วมือ (เฉพาะผู้ที่ยินยอม) โดยได้บันทึกไว้ทั้งเอกสารและเป็นฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์อีกด้วย

สรุปผลสัมภาษณ์คัดกรองผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาว พบว่า หลบหนีเข้ามาส่วนใหญ่เนื่องจากปัญหาความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 92 และหลบหนีเข้ามาโดยอ้างปัญหาความไม่ปลอดภัยในการดำรงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 8

2) การควบคุมและการจัดระเบียบผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว

การควบคุมและจัดระเบียบผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ได้ใช้หลักกฎหมายควบคุมไปกับหลักมนุษยธรรมในการดำเนินการ

แต่เดิมผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาวได้สร้างที่พักอาศัยอยู่บริเวณไหล่ถนนของเส้นทางเข้าหมู่บ้านของราษฎรไทยบ้านห้วยน้ำขาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสะดวกในการสัญจรไปมา ของราษฎรไทยในพื้นที่และใกล้เคียง เนื่องจากมาตรการการควบคุมและสกัดกั้นชาวม้งลาวของหน่วยฯ ก่อนข้างจำกัดและกระทำได้ยากเนื่องจากม้งเหล่านี้ ได้สร้างที่พักอาศัยกระจายทั่วไป ในที่สุดจึงได้สำรวจและเลือกพื้นที่แห่งใหม่ โดยใช้พื้นที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นจำนวน 625 ไร่ โดยแบ่งส่วนหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ลักลอบเข้าเมืองฯ ประมาณ 200 ไร่เศษ และใช้ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ของสำนักงานของกองบัญชาการหน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ หลังจากที่ได้ดำเนินการก่อสร้างพื้นที่ควบคุมแห่งใหม่แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2550 ปัญหาเรื่องผลกระทบต่อราษฎรไทยและสภาพแวดล้อมก็ดีขึ้นตามลำดับ

ในส่วนของการปกครอง เพื่อให้มีความเป็นระเบียบและสามารถติดต่อสื่อสารได้สะดวก และทั่วถึงมากขึ้น ทางหน่วยจึงได้แต่งตั้งผู้นำกลุ่มของชาวม้งลาว ได้แก่ ประธาน เลขา หัวหน้ากลุ่มฯ ให้ปกครองกันตามประเพณี นอกจากนั้นยังมีผู้นำตระกูลแซ่อีก 12 ตระกูลแซ่ เพื่อช่วยดูแลเรื่องพิพาทต่างๆระหว่างกลุ่มม้งลาวด้วยกัน และได้มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ข้อห้ามให้ชาวม้งลาวยึดถือปฏิบัติ

3) การดูแลช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม ต่อผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวในห้วงระหว่างการดำเนินกรรมวิธีส่งกลับภูมิลำเนา

นท.พตท.เขาค้อได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการช่วยเหลือดูแลผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาว เหล่านี้ เพื่อให้มีการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน ที่ดีและเหมาะสม โดยดำเนินการในด้านปัจจัย 4 และการศึกษา ตามหลักมนุษยธรรม ดังนี้

- **ด้านที่พักอาศัยและการสุขภาพ** หน่วยได้ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการปรับพื้นที่ จัดทำถนนลาดยาง แบ่งโซนพื้นที่เป็นส่วนๆด้วยการใช้งบประมาณของหน่วยร่วมกับภาคเอกชน ในการจัดหาวัสดุ ได้แก่ ไม้ไผ่ หญ้าคา และวัสดุอื่นๆ เพื่อก่อสร้างที่พักชั่วคราวให้กับชาวม้งลาว และร่วมกับองค์กรเอกชน โดยจัดผลิตน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภค โดยการ สร้างที่กักเก็บน้ำ, จัดทำประปาภูเขา สำหรับในด้านการสุขภาพนั้น ได้จัดรถเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล ให้บริการทุกวัน
- **ด้านการรักษาพยาบาล** ได้ความอนุเคราะห์ จาก โรงพยาบาลเขาค้อ โรงพยาบาลค่ายพ่อขุนผาเมือง และ สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ รับผู้ป่วยที่ส่งต่อจาก เจ้าหน้าที่เสนารักษ์ของหน่วย และองค์กรในพื้นที่ได้ให้การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน ที่เกินขีดความสามารถของหน่วย เช่น การทำคลอด รวมทั้งผู้ป่วยที่ต้องนำส่งโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมกลุ่มหนุ่มสาวชาวม้งลาว เพื่อได้มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดูแลด้านสุขอนามัยและคุมกำเนิด
- **ด้านเครื่องแต่งกายและเครื่องนุ่งห่ม** หน่วยได้ร่วมกับ องค์กรเอกชนและกลุ่มคริสตจักรในพื้นที่ควบคุมฯ บริจาคเสื้อผ้าและผ้าห่ม ให้กับชาวม้งลาวเป็นประจำ
- **ด้านอาหารและโภชนาการ** องค์กรในพื้นที่ได้ให้ความช่วยเหลือชาวม้งลาว ในการแจกจ่ายอาหาร โดยได้รับครบทุกมืออย่างพอเพียง โดยองค์กรล่าสุดที่เข้ามาจัดการในพื้นที่แทนองค์กรหมอไร่พรมแดน คือ องค์กรสำนักงานคาทอลิก สงเคราะห์ ผู้ประสบภัย และ ผู้ลี้ภัย(COERR) เป็นผู้จัดการหลักในการช่วยเหลือด้านอาหาร และทางหน่วยได้อนุญาตให้ม้งลาวปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงไก่ได้โดยทางหน่วยฯเป็นผู้จัดหาเมล็ดพันธุ์ผักบางส่วนมาให้ปลูกภายในบริเวณที่พักอาศัย เพื่อเพิ่มวัตถุดิบในการปรุงอาหาร โดยไม่ต้องรอแต่การบริจาคอย่างเดียว
- **ด้านการศึกษา** องค์กรในพื้นที่ได้จัดการเรียนการสอน เบื้องต้นให้แก่เด็กชาวม้งลาวในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว ในวิชาสามัญ ภาษาท้องถิ่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และ สุขศึกษา นอกจากนี้ยังมีองค์กรแสวงบุญเพื่อชีวิต ซึ่งเป็นคณะมิชชันนารีจากประเทศเกาหลี ได้สร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นภายในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวด้วย

- ด้านการส่งเสริมอาชีพ ทาง จก.พตท.เขาค้อ ได้ส่งเสริมให้มีการฝึกอาชีพไว้รองรับและเพิ่มรายได้กับครอบครัว อาทิเช่น การเย็บปักถักร้อย การทำวิกรม และการจัดทำโครงการแหวน ทั้งนี้ หน่วยได้ประสานบริษัทที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อหวังผลให้ผู้ที่ยังลังเลได้ตัดสินใจกลับ สปป.ลาวมากขึ้น

จากการช่วยเหลือในด้านต่างๆนี้เอง ที่ทำให้ผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาวยิ่งรู้สึกมั่นใจว่าจะได้เดินทางไปประเทศที่ 3 เพราะเข้าใจว่า เป็นการช่วยฝึกอาชีพให้เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในประเทศที่ 3 ทั้งที่จริงแล้วทางรัฐบาลไทยต้องการให้เป็นวิชาชีพติดตัวกลับไปหารายได้ที่ภูมิลำเนาของตน

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมด้านการฝึกอาชีพก็ได้ยกเลิกไปในห้วงที่มีการกดดันเพื่อดำเนินการส่งกลับ สปป.ลาว

ภาพที่ 5.5 เจ้าหน้าที่องค์กรแพทย์ไร้พรมแดน (MSF) กำลังฉีควัคซีนให้แก่ทารกชาวม้งลาว

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ(จก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.6 อาสาสมัครสาธารณสุขบริการหยุดวัคซีนและไอ โอดินแก่เด็กชาวม้งลาว

ภาพที่ 5.7 สุขา

ที่มาภาพ : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.8 จุดจ่ายน้ำ

ภาพที่ 5.9 เด็กหญิงชาวมังลาวกับแกลลอนใส่น้ำ

ที่มาภาพ : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.10 ภาพการส่งเสริมการฝักอาชีฟ (การทำวิกผม)

ภาพที่ 5.11 ภาพการส่งเสริมการฝักอาชีฟ (การปักผ้า)

ที่มาภาพ : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.12-5.13 เจ้าหน้าที่ทหารแจกผ้าห่มแก่เด็กทั้งม้งลาวและม้งไทย

ที่มา : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.14 แผนผังแสดงที่ตั้งของเรือนพักอาศัยภายในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ตารางที่ 5.2 ตารางแสดงจำนวนประชากรชาวมังลาว (ยอดเมื่อ 30 กันยายน พ.ศ.2552)

กลุ่ม	ครอบครัว	ชาย	หญิง	รวม
สีเหลือง (Y)	118	379	349	728
สีชมพู (P)	103	373	291	664
สีเขียว (G)	83	276	224	500
สีส้ม (O)	126	364	370	734
สีฟ้า (B)	83	245	213	458
สีม่วง (V)	130	404	402	806
สีแดง (R)	111	319	291	610
รวม	745	2,360	2,140	4,500

ที่มาตาราง : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

5.4.2) อุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาพบว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหาในหัวที่ผ่านมามีตั้งแต่แรกเริ่มที่มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของม้งลาวเหล่านี้ มีทั้งปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการโดยสรุปเป็น 4 ประการดังนี้

ประการที่ 1 ในหัวที่ผ่านมามีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่จังหวัด ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ไม่ค่อยมีความคืบหน้า คือ จะต้องรอคำสั่งการจากหน่วยเหนือก่อน หรืออ้างว่ายังไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านคนและงบประมาณ ขาดการวางแผน ประสานงานร่วมกันของหน่วยที่รับผิดชอบ ทั้งที่ได้มีการเข้าประชุมเพื่อจัดทำแผนและแบ่งมอบหน้าที่ให้แก่หน่วยงานไปแล้วก็ตาม นอกจากนั้นประเด็นสำคัญคือการไม่กล้าตัดสินใจ จึงทำให้ปัญหาขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

ประการที่ 2 มีขบวนการนำพาและหาผลประโยชน์อย่างเป็นทางการจากหลายส่วน เจ้าหน้าที่ทหารได้ให้ข้อมูลว่ามีผู้นำชุมชนบางคนเป็นตัวละครสำคัญในการนำพาและเรียกเก็บเงินค่าหัว และยังมีราษฎรในหมู่บ้านบางคนสมรู้ร่วมคิด ทำให้มีการลักลอบเข้ามาได้อย่างง่ายดาย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีความหละหลวมในการตรวจจับตามด่านสกัดทางหลวง ซึ่งก็ตรวจสอบได้ไม่สะดวกนัก เนื่องจากม้งอพยพเหล่านี้ หลายคนมีหนังสือเดินทางด้วย ซึ่งผู้ที่มีหนังสือเดินทางส่วนใหญ่จะเป็นแกนนำกลุ่มที่เป็นอดีต ขบวนการต่อต้านลาว (ขตล.)

ประการที่ 3 มีชาวม้งบางคนเป็นตัวแทนเพื่อเคลื่อนไหวในการเรียกร้องการได้อาศัยอยู่โดยชอบธรรม ไม่ว่าจะเป็นการได้สิทธิเพื่อไปอยู่ประเทศที่สาม การถวายฎีกาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องการกล่าวอ้างว่าการที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยนั้น เพื่อต้องการหลบหนีจากการปราบปรามอดีตขบวนการต่อต้านลาว (ขตล.) ของรัฐบาลลาว และต้องการเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร โดยตัวแทนการเคลื่อนไหวเหล่านี้ มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายและภาษาอังกฤษ ซึ่งการเคลื่อนไหวต่างๆนี้มีผลให้องค์กรต่างๆจากต่างประเทศ โดยเฉพาะองค์กรที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และสื่อต่างชาติ ให้ความสนใจและพยายามเข้ามาแทรกแซง สร้างแรงกดดัน และเผยแพร่ภาพข่าวเพื่อช่วยเรียกร้องให้แก่กลุ่มนี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีม้งลาวบางคนพยายามแอบส่งหนังสือขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ โดยให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และพวกม้งลาวที่ได้เดินทางไปสหรัฐอเมริกาก่อนหน้านี้ ได้ใช้สื่อโจมตีการทำงานของเจ้าหน้าที่ไทยในการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาวว่าไม่มีความโปร่งใส มีการบังคับให้เดินทางกลับและเรียกร้องให้องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนเข้ามาดูแล

ประการที่ 4 ความล่อแหลมต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในส่วนของ กอ.รมน.3 ทำให้ทราบว่า ที่ผ่านมามีเจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อกลุ่ม

ชาวม้ง เช่น การจับกุม หรือการผลักดัน ก็มักจะถูกร้องเรียนหรือโจมตี จากองค์กร เอ็นจีโอ ทั้งใน และต่างประเทศ มีการประโคมข่าวโดยเผยแพร่ทั้งภาพและเนื้อหาข่าวไปในทางที่ทำให้มอง ภาพลักษณ์ของรัฐบาลไทยว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเจ้าหน้าที่ทำร้ายผู้อพยพ ดังเช่น เหตุการณ์เมื่อคราวมีการส่งมอบชาวม้งลาวกลับประเทศที่สะพานมิตรภาพไทย-ลาว จ.หนองคาย โดยชาวม้งที่จะถูกส่งกลับมีการร้องไห้และแสดงท่าทางที่น่าเวทนา ด้วยการเกาะลูกกรงของรถ ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองโดยภาพข่าวที่เผยแพร่ออกมานั้นทำให้มองว่าเจ้าหน้าที่ทำการบังคับใจ กลุ่มผู้อพยพ กลุ่มผู้อพยพจึงมักจะใช้เหตุผลเหล่านี้มาเป็นเครื่องต่อรองในการเรียกร้องสิทธิต่างๆ ซึ่งในข้อนี้กลายเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้เจ้าหน้าที่กลัวผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจึงไม่มีการ ดำเนินการอย่างจริงจังในหัวแรก

5.4.2.1) อุปสรรคจากตัวผู้ลักลอบเข้าเมือง

จากการสัมภาษณ์และรวบรวมเอกสารข้อมูลจากหน่วยราชการทั้งจาก จก.พตท.เขาค้อ และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ทหารพบว่า กลุ่มม้งลาวอาวูโสและกลุ่มแกนนำมักจะทำตัวมีอิทธิพล ต่อความคิดของสมาชิกชาวม้งลาวคนอื่นๆ ทำให้การดำเนินการส่งกลับล่าช้า ซึ่งแกนนำเหล่านี้บางคนมีส่วนร่วมในขบวนการหลอกลวงนำพามวลชนชาวม้งลาวเข้าสู่ประเทศไทย หรือ แม้กระทั่ง กลุ่มคนที่หลบหนีคดีมาจาก สปป.ลาวโดยมีแนวคิดไม่ยอมกลับอย่างแน่นอน โดยที่ผ่านมากลุ่ม แกนนำได้พยายามสร้างอิทธิพลทางความคิดหรือแม้กระทั่งชักจูง ช่มชู้ มวลชนชาวม้งลาวเป็น จำนวนมากให้ทำตามและไม่ให้เดินทางกลับ เพื่อไว้เป็นเกราะป้องกันตนเองและเพื่อเป็น ประโยชน์ในการต่อรอง โดยพยายามที่จะสร้างเงื่อนไขและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ องค์กร UNHCR เข้ามาช่วยเหลือเพื่อยกสถานะเป็นผู้อพยพหนีภัยจากสงครามซึ่งจะทำให้ไม่ต้อง เดินทางกลับไปยัง สปป.ลาวและอาจได้สิทธิไปประเทศที่สาม โดยมีการให้ข่าวที่บิดเบือนความ เป็นจริง เช่น ให้ข่าวว่าผู้ที่เดินทางกลับไปแล้วก่อนหน้านี้ถูกบังคับและไม่มีใครทราบข่าวว่าเป็น ตายร้ายได้อย่างไร ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น ชาวม้งลาวได้มีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา และ มีการให้ข่าวว่าเจ้าหน้าที่ไทยทำทารุณกรรมต่างๆเพื่อบังคับให้เดินทางกลับ ซึ่งในความเป็นจริง แล้ว ถ้าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น กรณีลักลอบขายหวย เล่นการพนัน ดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย

ถือว่ากลุ่มแกนนำเป็นปัญหาสำคัญในการขัดขวางกระบวนการส่งกลับอย่างมาก เพราะ แกนนำเหล่านี้ มักจะอาศัยมวลชนในการต่อต้านและฝ่าฝืนเสมอ และมักจะนำเด็กและสตรีเป็น ฝ่ายเผชิญหน้า เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงตัวผู้กระทำผิดได้

5.4.2.2) อุปสรรคของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ(ฉก.พตท.เขาค้อ)

แม้ว่าจะมีการจัดระเบียบภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวอย่างดี แต่ในการดำเนินการมวลชนนั้น ก็ประสบปัญหาอื่นๆบางประการ ที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า โดยจุดอ่อนของเจ้าหน้าที่นั้น เกิดจากการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการสื่อสารกับม้งลาวค่อนข้างจะลำบากเพราะส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ ไม่เข้าใจภาษาไทยต้องใช้ล่ามในการสื่อสารและทำความเข้าใจ อีกทั้งเวลาที่มีเรื่องสำคัญๆม้งลาวบางคนที่สามารถพูดภาษาไทยได้ก็จะไม่ยอมพูดจะใช้ภาษาม้งเพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รู้ว่ากำลังคุยอะไร นอกจากนี้ การแก้ปัญหาด้านการสื่อสารได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านทางเครื่องขยายเสียง โดยให้อาสาสมัครม้งไทยเป็นผู้คอยแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆแก่ม้งลาว

นอกจากปัญหาด้านการสื่อสารแล้ว ยังมีปัญหาในด้านการโน้มน้าวความคิด เพราะชาวม้งลาวจะเชื่อในผู้นำของตนเอง ถ้าหากกลุ่มแกนนำไม่เห็นด้วยกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ ฉก.พตท.เขาค้อ จะทำงานยากเพราะว่า ผู้นำอาวุโสของกลุ่มแกนนำ จะมีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของม้งลาวเป็นอย่างมาก ทำให้ปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพื่อโน้มน้าวมวลชนค่อนข้างเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากเพราะมีประชากรจำนวนมาก จำเป็นต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ในชาวม้งด้วยกันแบบปากต่อปากด้วย

จำนวนผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายภายในที่พักพิงที่มีเป็นจำนวนมากทำให้จำนวนของเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอในการเข้าไปจัดระเบียบและควบคุมสอดส่องดูแลได้อย่างเต็มที่ ทำให้ในบางครั้ง นอกจากนี้ยังมีการปล่อยข่าวในแง่ลบกับเจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในฉก.ฯ เพื่อให้ภายนอกเข้าใจผิด เช่น จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ พวกม้งลาว โดยเฉพาะกลุ่มแกนนำมักจะสร้างข่าวเสียหายๆเวลาที่มีคนจากองค์กรต่างประเทศ มาตรวจเยี่ยม หว่า เจ้าหน้าที่ยื่นเงินและมีผลประโยชน์กับม้งลาว แล้วยังแอบให้ข่าวกับนักข่าวเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการ โจมตีเจ้าหน้าที่ไทย เมื่อก่อนเราก็ไม่ค่อยเข้มงวดกับคนภายนอกเท่าไร แต่พอเจอปัญหานี้ ก็จำเป็นต้องเข้มงวดในการเข้า-ออกมากขึ้น เพราะข่าวที่ออกไปถ้าในแง่ลบ ก็จะทำให้ประเทศชาติเสียหาย พวกเขาหาว่าเราใช้กำลังทำร้ายบีบบังคับให้กลับลาว ทั้งที่เราได้ดูแลพวกเขาเป็นอย่างดีตามสมควร ที่มนุษยชนหนึ่งจะได้รับตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งไม่ได้มีความลำบากอะไรเลย ถ้าเทียบกับผู้อพยพกลุ่มอื่น พวกเขาลำบากยังมีที่อยู่ ที่กิน ที่สุขสบายกว่ามาก ”

ภาพที่ 5.15 การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ภายใน นคร.พตท.เขาค้อ

ที่มาภาพ : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (นค.พตท.เขาค้อ)

5.4.2.3) อุปสรรคจากองค์กรระหว่างประเทศ

จากการเก็บข้อมูลทำให้ทราบว่า อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการส่งมั่งลาวกลับภูมิลำเนามีความล่าช้า เพราะมีองค์กร NGO เข้ามาให้การดูแลมากเกินไป จนรัฐบาลไม่ตัดสินใจใช้มาตรการทางกฎหมาย ประกอบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องทางการเมือง การสนับสนุนองค์กรต่างประเทศและโดยมั่งโพนทะเล ซึ่งอาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย-ลาวเสียไป จนประเทศไทยต้องรับผิดชอบไปอีกไม่รู้จบ

กรณีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแพทย์ไร้พรมแดน (Medicin Sans Frontiers : MSF)

ตั้งแต่มีลาวเริ่มมีการลักลอบเข้ามาอาศัยอยู่ภายในหมู่บ้านห้วยน้ำขาว ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา ได้มีองค์กรระหว่างประเทศเข้ามาให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนและดูแลเรื่องการศึกษา อาหาร เสื้อผ้า และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่เป็นหลายองค์กร โดยส่วนใหญ่จะดำเนินการเป็นไปโดยความเรียบร้อย ให้ความช่วยเหลือแยกตามประเภทของงาน แต่มีบางองค์กรที่มีข่าวปรากฏตามสื่อต่างๆเช่น อินเทอร์เน็ต มีความพยายามที่จะเป็นสื่อกลางให้มั่งเหล่านี้ เพื่อที่จะผลักดันให้ได้รับสิทธิตามที่เรียกร้อง

จากข้อมูลที่ได้รับ ปรากฏว่า องค์กรแพทย์ไร้พรมแดน (MSF) มักจะคอยโอบอุ้มชาวม้งลาวที่กระทำผิดอยู่เสมอ เช่น กรณีของการจับม้งลาวที่กระทำผิดกฎหมาย แล้วส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ องค์กร MSF มักแสดงบทบาท ทำหน้าที่ในการถามหรือตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารเสมอ ทั้งนี้เป็นการแสดงให้ชาวม้งลาวในพื้นที่ที่เกิดความหวังในการพึ่งพาได้ในทุกเรื่อง แม้ว่า จะกระทำผิด

โดยปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับเจ้าหน้าที่ทหารนั้น เกิดจากการว่าจ้างแรงงานชาวม้งลาว ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมาย จำนวน 32 คน ซึ่งเดิมได้อ้างว่าเป็นอาสาสมัครชาวม้งลาว แต่จากการตรวจสอบพบว่าเป็นการจ้างแรงงาน ซึ่ง จก.พตท.เขาค้อ ได้ฟ้องผันมาระยะเวลาหนึ่ง ต่อมาได้ใช้มาตรการด้านกฎหมายเข้ามาควบคุมให้ปฏิบัติตาม ทำให้ทางองค์กรฯยอมลดจำนวนลงเหลือ 16 คน ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ.2552 และอ้างว่าการว่าจ้างม้งลาวในส่วนที่เหลือ เป็นผู้ที่ฝึกมาแล้วและเป็นผู้ช่วยแพทย์ โดยได้กล่าวอ้างถึงหลักมนุษยชนเสมอมา ทั้งนี้ ทาง จก.พตท.เขาค้อ ได้ฟ้องผันให้และกำหนดให้ลดจำนวนลง การว่าจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมายให้หมดให้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

การขอเข้ามาในพื้นที่ ของเจ้าหน้าที่ MSF จากภายนอกหรือจากต่างประเทศ มีระเบียบชัดเจนและชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร หลายครั้งว่า ให้ดำเนินการขออนุญาตผ่าน กอ.รมน. และต้องทำหนังสือถึง จก.พตท.เขาค้อ ล่วงหน้า 7 วัน แต่ที่ผ่านมา ทางองค์กรฯมักจะทำหนังสือแบบไม่มีแบบฟอร์มและยื่นก่อนเพียงวันเดียวหรือสองวัน อีกทั้งไม่มีหนังสือรับรองจาก กอ.รมน. ซึ่ง จก.พตท.เขาค้อ ก็ได้ฟ้องผันให้ในห้วงแรกๆและให้ดำเนินการจัดหาเอกสารติดตามมาในภายหลัง ปรากฏว่าไม่มีการส่งเอกสารตามมาแต่อย่างใด ในห้วงระยะเวลาต่อมาจึงไม่ฟ้องผันให้ ก็ยังปรากฏการดำเนินการในลักษณะเดิมและพยายามใช้การขอตามช่องทางต่างๆที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ซึ่งประเมินได้ว่า องค์กร MSF ไม่ให้ความสำคัญกับ จก.พตท.เขาค้อมากนัก

การปรากฏข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์และมีการแสดงความคิดเห็นตามอินเทอร์เน็ตในเวปไซด์ของชาวม้ง ได้เสนอข่าวในกรณีที่ได้มีเจ้าหน้าที่องค์กรฯบางคน ให้ข่าวที่บิดเบือนจากความเป็นจริงหรือให้ข่าวด้านเดียว โดยมีเนื้อหาโจมตีการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหาร ไทย และข้อความที่มีผลกระทบต่อ สปป.ลาว โดยมีกรกล่าวหาการทำงานว่าไม่โปร่งใส ไม่ปลอดภัยสำหรับชาวม้งลาว ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เจ้าหน้าที่ภายใน นก.พตท.เขาค้อ ได้กล่าวถึงกรณีนี้ว่า

“อันที่จริงแล้ว องค์กรแพทย์ไร้พรมแดนอยู่ใกล้ชิดกับชาวม้งลาวและได้รับทราบข้อเท็จจริงเกือบทั้งสิ้น โดยเฉพาะผู้ที่สมัครใจกลับทุกครอบครัวก็ปลอดภัยดี และมีการติดต่อระหว่างผู้ที่กลับไปแล้วและผู้ที่ยังอยู่ในพื้นที่ที่ควบคุมอยู่โดยตลอด แต่องค์กรฯกลับไม่นำเสนอข้อมูลตรงนี้”

โดยสถานการณ์เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ.2552 นายจิลส์ อีซาร์ด ผู้อำนวยการ องค์กรแพทย์ไร้พรมแดน จากสำนักงานใหญ่ กรุงเทพฯ ได้เข้ามาตรวจงานในพื้นที่และได้ขอเข้าพบและเจรจากับ นก.พตท.เขาค้อ ในลักษณะบังคับ เพื่อให้เปิดประตูช่องทางระหว่างอาคารสโตร์เก็บของกับที่พักอาศัยชาวม้งลาว โดยอ้างว่า อาสาสมัครชาวม้งลาวต้องมาช่วยขนของลงจากรถ หากทาง นก.ฯ ไม่เปิดช่องทางให้ ทางองค์กรฯก็จะถอนตัวออกจากพื้นที่ แล้วจะแจ้งสื่อว่า ฝ่ายทหารไม่ยอมให้องค์กรเข้ามาทำงานในพื้นที่ ซึ่งหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน นก.พตท.เขาค้อ ได้ชี้แจงว่าการที่ นก.พตท.เขาค้อ ได้ปิดประตูช่องทางรอยต่อระหว่าง อาคารสโตร์เก็บของกับที่พักอาศัยของชาวม้งลาว ก็เพื่อควบคุมการกระทำผิดของลูกจ้างชาวม้งไทย ที่มักลักลอบนำของผิดกฎหมายและผิดกฎระเบียบเข้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนทางช่องทางนี้ เนื่องจากพบว่าองค์กร MSF ไม่สามารถควบคุมการกระทำผิดดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ก็ได้กำหนดให้เปิดประตูดังกล่าวได้เฉพาะในวันที่มีอาคารแจกจ่ายอาหาร สำหรับชาวม้งลาวเท่านั้น นอกจากนี้อาสาสมัครชาวม้งลาวที่จะช่วยขนของลงจากรถสามารถอ้อมผ่านช่องทางประตูหนึ่ง ที่มีเจ้าหน้าที่รักษาการณ์ประจำอยู่ได้ เพื่อลงบันทึกผ่านเข้าออก แต่ก็ปรากฏว่าไม่มีอาสาสมัครม้งลาวคนใดยินดีช่วยเหลือและออกมาจากช่องทางนี้ ทั้งนี้ในเรื่องดังกล่าว ทาง นก.พตท.เขาค้อ ได้ขอความร่วมมือให้องค์กร MSF ได้ปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยบ้าง แต่ทางฝ่ายนาย จิลส์ อีซาร์ด ไม่เห็นด้วยและยุติการเจรจาลง

การที่นายจิลส์ อีซาร์ด ผู้อำนวยการ องค์กร MSF ได้แสดงท่าทีแข็งกร้าว และอ้างว่าจะถอนตัวออกจากความช่วยเหลือโดยทันที พร้อมกับจะแจ้งสื่อว่าทหารไทยไม่ให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวนั้น ในทางปฏิบัติสัญญาผูกพัน ในเรื่องการค้าเงินโครงการขององค์กร MSF นั้น จะมีถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2552 ซึ่งคาดว่าองค์กรไม่สามารถหยุดดำเนินการได้ทันที แต่อาจจะใช้สื่อเพื่อโจมตีการทำงานของ นก.พตท.เขาค้อ และเพื่ออ้างความชอบธรรม หากมีเจตนาที่จะหยุดดำเนินการจริงๆ และอาจจะมีการพูดคุยงูให้แก่นนำชาวม้งลาว นำมวลชนจัดขึ้นหรือฝ่าฝืนระเบียบมากขึ้น

ที่สุดแล้ว องค์กรแพทย์ไร้พรมแดน ได้ถอนตัวออกจากพื้นที่ก่อนกำหนดเวลา เนื่องจากมีความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ และสภาพความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาแล้วว่า ควรจะให้ถอนตัวออกจาก

พื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวาย และได้ให้องค์กรสำนักงานคาทอลิก สงเคราะห์ ผู้ประสบภัย และ ผู้ลี้ภัยหรือโคเออร์(COERR) เข้ามาทำงานแทนที่ เพื่อแก้ไขปัญหาการพยายามแทรกแซงการ ดำเนินการของหน่วยเฉพาะกิจฯ

ภาพที่ 5.16 ทีมอาสาสมัครองค์กรแพทย์ไร้พรมแดนเข้าหารือและรายงานผลการดำเนินงาน

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.17 - 5.18 อาคารสโตร์เก็บเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับแจกจ่าย ขององค์กร
อาสาสมัครแพทย์ไร้พรมแดน

ที่มาภาพ: หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

ภาพที่ 5.19 – 5.20 บรรยากาศในการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค

ที่มาภาพ : หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

จากข้อมูลทางเอกสารที่หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ) ได้รวบรวมตั้งแต่ที่มีการเริ่มดำเนินการส่งกลับ ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2552 และ ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2552 โดยได้ส่งกลับไปแล้ว 18 ครั้ง จำนวน 784 ครอบครัว 3,144 คน ดังตาราง

ตารางที่ 5.3 ตารางแสดงการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาว

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ครอบครัว	ชาย	หญิง	รวม
1	25 พ.ค.50	10	20	11	31
2	9 มิ.ย.50	25	83	78	161
3	28 ก.พ.51	3	4	7	11
4	10 เม.ย.51	19	40	27	67
5	30 พ.ค.51	17	27	29	56
6	22 มิ.ย.51	177	431	406	837
7	10 ก.ค.51	105	208	183	391
8	29 ส.ค.51	30	56	63	119
9	31 ต.ค.51	8	17	16	33
10	20 พ.ย.51	29	51	52	103
11	22 ธ.ค.51	17	31	27	58
12	2 ก.พ.52	44	102	88	190
13	26 มี.ค.52	112	234	218	452
14	29 เม.ย.52	68	159	139	298
15	21 ก.ค.52	24	41	56	97
16	18 ส.ค.52	11	16	29	45
17	2 ก.ย.52	29	59	51	110
18	29 ก.ย.52	20	40	45	85
	รวม	748	1,619	1,525	3,144

ที่มาตาราง : ฝ่ายกิจการพลเรือน หน่วยเฉพาะกิจ พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

โดยชาวม้งลาวจำนวนที่เหลืออยู่ในพื้นที่ควบคุม จำนวน 740 ครอบครัว 4,416 คน นั้นจะ
ได้ดำเนินการส่งกลับทั้งหมดภายในเดือนธันวาคม พ.ศ.2552

5.4.3) รูปแบบในการส่งกลับที่ได้ดำเนินการ ได้แก่

การส่งกลับผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาว เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างประเทศไทยและ
สปป.ลาว ภายใต้กรอบความตกลงของคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตาม
ชายแดนทั่วไปไทย – ลาว (GBC) รูปแบบในการส่งกลับมี 3 รูปแบบ ดังนี้

5.4.3.1) รูปแบบที่ 1 ส่งกลับด้วยความสมัครใจของชาวม้งลาวเอง

จากการที่ผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาว มีความต้องการเดินทางไปประเทศที่ 3 เพื่อการมี
ชีวิตที่ดีกว่า รวมทั้งสาเหตุที่ไม่สมัครใจเดินทางกลับ ตามที่ได้กล่าวให้ทราบแล้วนั้น งานการ
ปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ จึงมีความสำคัญในการโน้มน้าวชักจูงให้หันมาสมัคร
ใจเดินทางกลับ โดยควบคู่ไปกับการใช้มาตรการ ด้านการข่าว และการกดดันทางทหาร เพื่อให้
เกิดความท้อแท้สิ้นหวัง ซึ่งในการดำเนินการทั้ง 3 งาน นั้น จะต้องมีความประสานสอดคล้อง และ
ปรับเปลี่ยนรูปแบบ / วิธีการ ไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีรายละเอียดของการปฏิบัติ ดังนี้

การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์

1. การเปิดอบรมให้ความรู้แก่ชาวม้งลาว อายุ 15 ปี ขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ให้ทราบ
ข้อมูลที่เป็นจริง และควบคุมบทบาทของแกนนำในการชักจูงชาวม้งลาวไม่ให้สมัครใจเดินทาง
กลับ ดังนี้

- ชี้แจงให้ทราบถึง ขั้นตอนการส่งกลับ การได้รับเงินช่วยเหลือจากทางการไทย และ
การฉาย VDO ของทางการ สปป.ลาว เกี่ยวกับการจัดส่งชาวม้งลาวกลับภูมิลำเนา , การให้ความ
ช่วยเหลือ ด้านที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และ การยังชีพขั้นต้น ในระหว่างที่ยังพึ่งพาตนเองไม่ได้

- โทรศัพท์ติดต่อกับชาวม้งลาวที่สมัครใจเดินทางกลับก่อนหน้า ให้พูดถึงสถานการณ์
หลังเดินทางกลับ ให้ผู้รับการอบรม ได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริง

- นำนาง ป้าเย็บ แซ่ท้อ ชาวม้งลาวที่เดินทางกลับก่อนหน้า และทำหนังสือเดินทาง
(PASS SPORT) มาทำงานในพื้นที่ อ.เขาค้อ มาพบปะพูดคุย เพื่อให้เห็นว่าทาง สปป.ลาว ให้เสรี
ที่จะเดินทางไปไหนก็ได้

2. สร้างความสัมพันธ์กับชาวม้งลาว ที่เดินทางกลับภูมิลำเนา โดยทาง จก.พตท.เขาค้อ ได้
แลกเปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชักชวนญาติพี่น้องในพื้นที่ควบคุม ฯ ให้สมัคร

ใจเดินทางกลับ หรือให้ญาติ ในพื้นที่ควบคุม ฯ สอบถามสภาพความเป็นอยู่หลังเดินทางกลับ เพื่อการตัดสินใจ

3. ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปในพื้นที่ควบคุม ฯ เพื่อโน้มน้าวชักจูงให้สมัครใจเดินทางกลับ และชี้แจงให้เห็นว่าจะอย่างไรก็ไม่มีความหวังได้ไปประเทศที่สาม

4. ประสานให้ทาง สปป.ลาว จัดเจ้าหน้าที่มาชี้แจงให้แก่นำ และผู้นำตระกูลแซ่ ได้รับทราบถึงนโยบายของรัฐบาล สปป.ลาว ในการรับกลับ ซึ่งทาง พลจัตวา บัวเลี้ยง จำปาพันธ์ รองหัวหน้ากรมใหญ่เสนาธิการกองทัพประชาชนลาว/ประธานคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไป ลาว – ไทย และคณะได้เดินทางมาพบปะแก่นำและผู้นำตระกูลแซ่ ถึง 2 ครั้ง ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ และ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2552 โดยสาระสำคัญมุ่งเน้นใน 2 ประการคือ

- รัฐบาลลาวจะลดความผิดตั้งแต่หนหลังให้ทั้งหมด
 - รัฐบาลลาวจะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มขีดความสามารถ ได้แก่
 - ถ้าสมัครใจกลับบ้านเดิม ก็จะส่ง ไปถึงบ้าน โดยมีญาติพี่น้องมารับและให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยเหลือ โดยจ่ายข้าวสารและใช้ไฟฟ้าฟรี 2 ปี พร้อมกับเงินช่วยเหลือครอบครัวละ 1,800 บาท ระยะเวลา 1 ปี
 - ถ้าไม่มีที่อยู่อาศัยจะจัดให้ไปอยู่บ้านพัฒนาหลัก และบ้านปากซัน รวมทั้งจัดสรรที่ทำกินและจะได้รับการช่วยเหลือเช่นเดียวกับ ผู้ที่สมัครกลับภูมิลำเนาเดิม
 - มีสิทธิ เช่นเดียวกับประชาชนลาวทุกคน ได้แก่ มีสิทธิที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ สามารถทำหนังสือเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติพี่น้องต่างประเทศ ได้หากมีความต้องการ
- และหน่วยได้นำไปขยายผลให้ชาวมังลาวในพื้นที่ควบคุมฯ ทราบด้วยการกระจายเสียง และ ฉาย VCD รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ชี้แจง เพื่อให้ทราบถึงนโยบายของรัฐบาล สปป.ลาว

5. การปล่อยข่าว เพื่อให้ชาวมังลาวเกิดความท้อแท้สิ้นหวัง ในหมู่บ้านราษฎรมังไทย จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีทั้งหมด 18 หมู่บ้าน การปล่อยข่าว ในหมู่บ้านราษฎรมังไทย ทางชาวมังลาวในพื้นที่ควบคุม ฯ จะได้ทราบข่าว เพราะมีการแอบติดต่อทางโทรศัพท์ ระหว่างญาติพี่น้องที่เป็นแซ่เดียวกัน รวมทั้งได้รับทราบข่าวจากลูกจ้างราษฎรมังไทยขององค์กร COERR ที่ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวมังลาวในพื้นที่ควบคุมฯ โดยปล่อยข่าวว่าทางรัฐบาลไทย และลาว จะร่วมมือส่งมังลาวให้เสรีจสิ้นสุดภายในเดือนธันวาคม พ.ศ.2552 โดยหลังเดือนกันยายน พ.ศ.2552 จะบังคับใช้กฎหมาย ตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และจะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือขั้นต้น จากทางการไทย

นอกจากนี้ทางรัฐบาลสหรัฐฯ ได้แถลงการณ์ว่าจะไม่รับ ชาวม้งลาวไปประเทศที่ 3 เหมือนกับ ม้งที่พักสำนักสงฆ์ ถ้ากระบอกรวมทั้งข่าวอื่น ๆ ตามสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ เพื่อให้เปลี่ยนใจขอเดินทางกลับ

6. สร้างแหล่งข่าวในพื้นที่ควบคุม ฯ เพื่อรับทราบและติดตามสถานการณ์ ในพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ ในงานด้านการปฏิบัติการทางจิตวิทยา , การประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติทางการทหาร เช่น ในห้วงปีใหม่ที่ผ่านมามีได้รับทราบข่าวว่าแกนนำชาวม้งลาวจะก่อความวุ่นวาย เพื่อเรียกร้องให้ UNHCR หรือ องค์กรสิทธิมนุษยชน เข้ามาช่วยเหลือ ทางฉก.พตท.เขาค้อ จึงได้นำกำลังทหารใหม่ มาฝึกในพื้นที่ เพื่อกดดันแกนนำไม่ให้คิดที่จะสร้างสถานการณ์ เพื่อก่อความวุ่นวาย

5.4.3.2) รูปแบบที่ 2 การส่งกลับถึงสมัครใจหรือบังคับกลับ

โดยมีการสร้างสถานการณ์เพื่อกดดันกลุ่มแกนนำของชาวม้งลาวและเพื่อกดดันราษฎรไทย (ม้ง) ที่เข้ามาแทรกซึมในกลุ่มชาวม้งลาว ให้กลับภูมิลำเนา

การปฏิบัติทางการทหาร โดยจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภายใน ฉก.พตท.เขาค้อ ทำให้ทราบว่า การดำเนินการกดดันชาวม้งภายในที่พักพิงชั่วคราวในห้วงสุดท้ายเพื่อดำเนินการส่งกลับภูมิลำเนา ให้เสร็จสิ้นจนหมดนั้น ได้มีการวางแผนการดำเนินการโดย

1. ได้ประสานให้หน่วยฝึกทหารใหม่ในพื้นที่ มาฝึกเดินทางไกลและพักแรม ณ บริเวณที่ตั้งของ ฉก.พตท.เขาค้อ เพื่อแสดงกำลังเป็นการป้องปรามกลุ่มแกนนำที่คิดจะสร้างสถานการณ์ก่อความวุ่นวาย ขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อเรียกร้องให้ UNHCR หรือ องค์กรสิทธิมนุษยชน เข้ามาดูแลไม่ให้ มีการส่งกลับไป สปป.ลาว และที่สำคัญต้องการให้ม้งลาวในพื้นที่ควบคุม ฯ เข้าใจว่าการส่งกลับสุดท้ายแล้วทหารคงต้องใช้กำลังบังคับให้กลับ

2. จัดกำลังออกลาดตระเวนในหมู่บ้าน และพื้นที่ทำกินของราษฎรม้งไทยเพื่อกดดัน มิให้ช่วยเหลือม้งลาวที่หลบหนีออกนอกพื้นที่ควบคุม ฯ ซึ่งจะมาอาศัยอยู่กับราษฎรม้งไทยที่เป็นเครือญาติหรือแซ่เดียวกัน และรับจ้างขายแรงงาน รวมทั้งจัดกำลังเฝ้าตรวจในเวลากลางคืน โดยรอบพื้นที่ควบคุม ฯ เพื่อสกัดจับ ชาวม้งลาวที่หลบหนีเข้า – ออก เป็นการเสริมการปฏิบัติของเวรประจำป้อมยามรอบพื้นที่ควบคุม ฯ เป็นผลให้มีม้งลาวที่หลบหนีออกนอกพื้นที่ไปแล้ว ติดต่อขอมอบตัว

ซึ่งในการส่งกลับทั้ง 2 รูปแบบจะได้รับเงินช่วยเหลือเพื่อดำรงชีพขั้นต้นจากรัฐบาลไทย ถ้าครอบครัวมีสมาชิกน้อยกว่า 4 คน จะได้รับเงินช่วยเหลือครอบครัวละ 10,000 บาท ถ้าสมาชิกตั้งแต่ 4 คน ขึ้นไปจะได้รับเงินช่วยเหลือครอบครัวละ 15,000 บาท

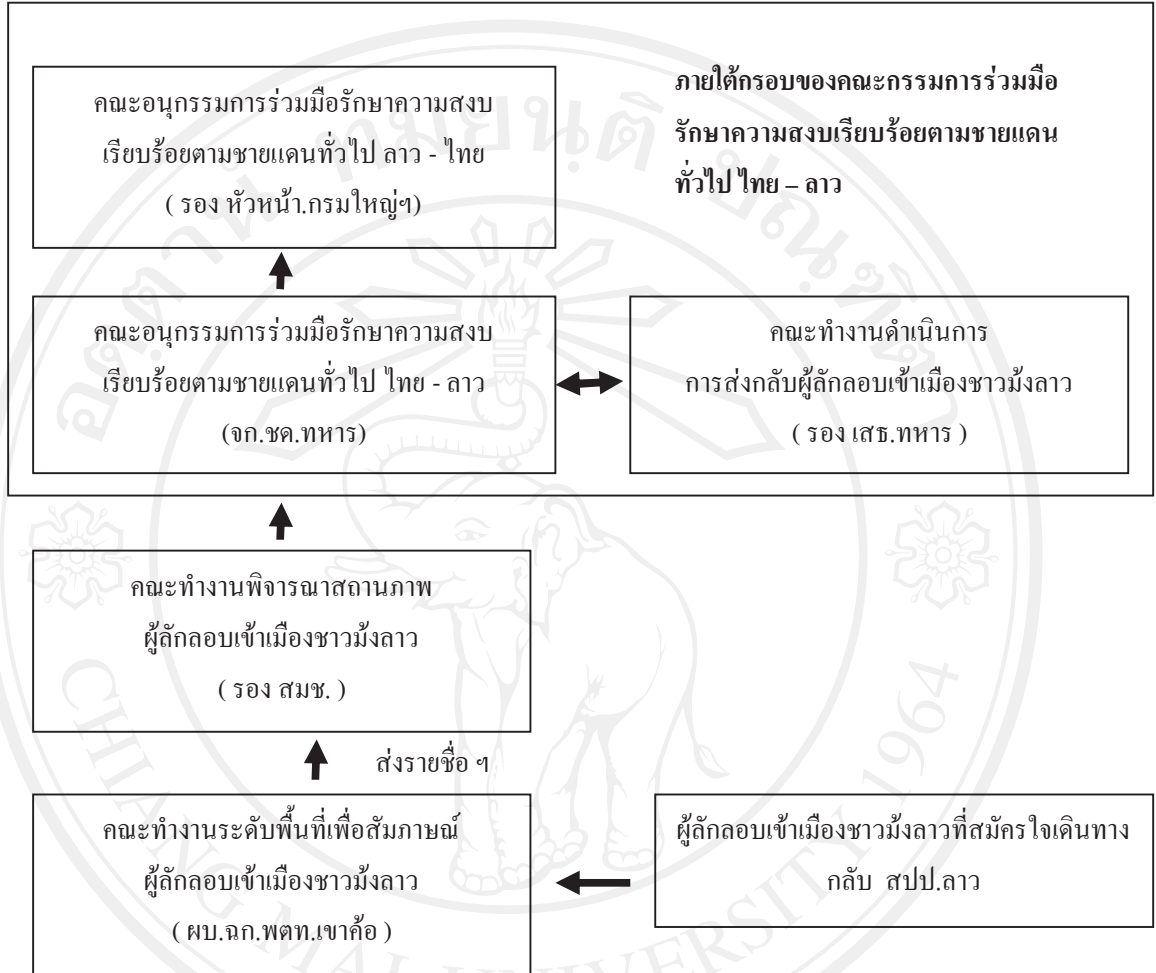
5.4.3.3) รูปแบบที่ 3 การส่งกลับในฐานะผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยจะดำเนินการต่อชาวม้งลาวที่กระทำผิด กฎหมายไทย และข้อห้ามของหน่วย เช่น การลักลอบเล่นการพนัน , การหลบหนีออกนอกพื้นที่ควบคุม ฯ โดยความร่วมมือกับตำรวจในการจัดรถเพื่อลำเลียงชาวม้งไปส่งตามจุดผ่านแดนและทำการส่งมอบชาวม้งลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายตามขั้นตอนของกฎหมาย

การส่งราษฎรไทย(ม้ง) กลับภูมิลำเนาเดิม

เนื่องจากในพื้นที่ควบคุมพบว่ามีราษฎรไทยลักลอบแอบแฝงปะปนอยู่ด้วยกันกับชาวม้งลาว ซึ่งม้งไทยเหล่านี้จะไม่แสดงตนหรือแสดงหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ทราบและไม่ยอมพูดภาษาไทย ทั้งนี้เนื่องจากมีความสัมพันธ์เชิงครอบครัวกับชาวม้งลาวในพื้นที่ จึงพยายามปกปิดเจ้าหน้าที่ ต่อมาได้มีการทำความเข้าใจให้ทราบถึงเป้าหมายของทางราชการว่า ราษฎรม้งไทยเหล่านี้จะต้องกลับภูมิลำเนาเดิมและยินยอมที่จะกลับอย่างไม่มีเงื่อนไข ทางหน่วยฯจึงได้ประสานกับฝ่ายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อคัดแยกส่งกลับตามภูมิลำเนา

นอกจากนั้นยังได้มีการประสานกับฝ่ายปกครองในพื้นที่ทั้งทางอำเภอเขาค้อ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบล ขอให้ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับราษฎรไทยในความปกครอง ขอให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีที่มีการให้ที่พักพิงแก่ชาวม้งลาว โดยเฉพาะการนำม้งลาวไปอยู่กินแบบสามี-ภรรยา เนื่องจากเป็นการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย รวมถึงเพื่อมิให้เกิดปัญหาในเรื่องสัญชาติของบุตรที่จะตามมาในภายหลัง

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงขั้นตอนการส่งขาม้งลาวกลับ สปป.ลาว

ที่มาภาพ : ฝ่ายกิจการพลเรือน หน่วยเฉพาะกิจผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เขาค้อ (ฉก.พตท.เขาค้อ)

5.4.4) สาเหตุที่ผู้ลักลอบเข้าเมืองขาม้งลาวไม่สมัครใจเดินทางกลับ

1. กลุ่มม้งที่ไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐ ฯ ได้จัดตั้งองค์กรม้งโพ้นทะเลเพื่อช่วยเหลือชนเผ่าม้งด้วยกัน ได้ให้ความหวังแก่ญาติพี่น้องในพื้นที่ควบคุมชั่วคราว ฯ ให้ต่อสู้จนกว่าจะมีองค์กรหนึ่งองค์กรใดของสหประชาชาติ เข้ามาช่วยเหลือ
2. ยังมีความเชื่อว่ากลุ่มม้งที่อพยพไปอยู่ในสหรัฐ ฯ กว่า 200,000 คน จะสามารถกดดันให้รัฐบาลสหรัฐ ฯ เข้ามาช่วยเหลือให้ได้ไปประเทศที่สาม เนื่องจากกลุ่มม้งดังกล่าวเป็นฐานเสียงให้แก่ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ในการจัดตั้งรัฐบาลปัจจุบัน โดยสังเกตจากในห้วง เดือน

มิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 มีเจ้าหน้าที่จากรัฐบาลสหรัฐเดินทางมาเยี่ยมพื้นที่ควบคุมชั่วคราว ถึง 3 คณะ ได้แก่

- 2.1 คณะเจ้าหน้าที่อาวุโส ของคณะกรรมการต่างประเทศสภาผู้แทนราษฎร
- 2.2 รอง ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและคณะ
- 2.3 อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ฯ ประจำประเทศไทย

จากการเดินทางมาเยี่ยมเยือนของคณะดังกล่าว ทำให้ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว มีความหวังมากขึ้น

3. ชาวม้งลาวส่วนใหญ่มีความคิดว่าสมัครใจเดินทางกลับ เมื่อใดก็ได้จึงรอดูท่าทีไปเรื่อยๆ และ มีความหวังหากมีผู้สมัครใจกลับ สปป.ลาว จำนวนมาก ที่เหลือน่าจะมีหน่วยงานขององค์กรสหประชาชาติเข้ามาดูแล และส่งไปประเทศที่สาม บางส่วนมีความคิดว่าถ้าไม่ได้ประเทศที่สาม จะขออยู่ในเมืองไทย

4. กลุ่มต่อต้านรัฐบาลลาว ได้แก่ กลุ่มเจ้าฟ้าและกลุ่ม CIA ได้ประกาศอย่างชัดเจนว่าจะไม่ยอมกลับ สปป.ลาว โดยอ้างว่าจะได้รับอันตราย เมื่อเดินทางกลับ โดยมีบางส่วนไม่ต้องการเดินทางไปประเทศที่สาม ต้องการให้ทางการไทยหาที่อยู่อาศัย และที่ทำงาน

5. ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ได้รับทราบข่าวจากญาติในสหรัฐ ฯ ว่าจะมีผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ส่วนหนึ่งจะไม่ถูกส่งกลับเพราะอยู่ในกลุ่มเสี่ยง (ร้อยละ 8)ซึ่งกลุ่มเสี่ยงนี้คือกลุ่มที่ได้รับการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และคัดกรองประกอบกับหลักฐานที่นำมาแสดงแล้วว่า เดินทางเข้ามาด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ถ้าถูกส่งกลับอาจเป็นอันตราย จึงเข้าใจว่าตนเองก็อยู่ในกลุ่มเสี่ยงด้วย และมีความเข้าใจว่าส่วนนี้จะได้ไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามและมีบางส่วนจะรอจนถึงที่สุด เพราะเกรงว่าหากสมัครใจกลับก่อนภายหลังอาจจะมีการส่งม้งลาวไปประเทศที่สาม

ผู้ศึกษาพบว่า สาเหตุหลักที่ชาวม้งลาวไม่สมัครใจกลับง่ายๆเนื่องจาก ความหวาดระแวงในความมั่นคงปลอดภัยต่อเสถียรภาพของตนเอง ทำให้เกิดความลังเลสับสน ใฝ่ใจกับข่าวสารที่ได้รับ ผู้ที่ไม่มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตของตนเองนั้น ย่อมจะทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางจากบ้านเกิดเมืองนอนมาอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รับการต้อนรับ และการอยู่ร่วมกับคนหมู่มากนั้น ทำให้ความเป็นมวลชนมีอิทธิพลต่อความคิดของแต่ละบุคคลอย่างมาก

5.4.4.1) ท่าทีของฝ่ายลาว

จากการดำเนินการกวดขันโดยมาตรการต่างๆ ของ จก.พตท.เขาคือ ทำให้ม้งลาวเริ่มมีความท้อแท้และเริ่มไม่เชื่อฟังแกนนำที่จะคอยให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงเพื่อประเด็นที่จะกล่าวหา

เจ้าหน้าที่ของไทย เพื่อให้สมาชิกม้งลาวคนอื่นๆเกิดความหวาดระแวงเจ้าหน้าที่และไม่ให้ความร่วมมือ

จากการที่ พลจัตวา บัวเลี้ยง จำปาพันธ์ รองหัวหน้ากรมใหญ่เสนาธิการทหาร สปป.ลาว และคณะ ได้เดินทางมาพบปะกลุ่มแกนนำ และผู้นำตระกูลแซ่ ณ จก.พตท.เขาคือ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2552 และวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2552 เพื่อชี้แจงถึงนโยบายของรัฐบาล สปป.ลาว ในการรับผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวกลับประเทศ ต่อหน้าสื่อมวลชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- จะลดล้างความผิดที่มีมาตั้งแต่ในอดีตให้หมดจะไม่รื้อฟื้นคดีความ
- จะให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถตั้งถิ่นฐานใหม่ได้ ถ้าไม่มีที่อยู่ก็จัดที่อยู่ไว้รองรับที่บ้านพัฒนาหลัก และ บ้านปากซัน ซึ่งเป็นหมู่บ้านตั้งใหม่ เพื่อรองรับผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวม้งลาว
- พร้อมให้สิทธิความเป็นพลเมืองเช่นเดียวกับประชาชนลาว

โดยภายหลังจากที่แกนนำและผู้อาวุโส ได้รับฟังนโยบายของ เจ้าหน้าที่จากสปป.ลาว โดยการนำของนายพลจัตวาบัวเลี้ยง แล้วนั้น โดยได้เน้นย้ำว่ากลุ่มผู้ลี้ภัยเข้าเมืองฯในพื้นที่ควบคุมชั่วคราวฯ ไม่มีทางเลือกอื่นใด นอกจากจะต้องเดินทางกลับคืนไปประเทศลาวเท่านั้น และได้กล่าวในตอนหนึ่งว่า “ไม่มีทางเลือกอีกแล้ว” เพราะ

- 1). การเดินทางไปประเทศที่สาม ทั้งทางไทยและลาว ได้ปรึกษาหารือกันแล้วว่า เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาได้ปฏิเสธเด็ดขาด และให้ไทยและลาวแก้ไขร่วมกัน
- 2). หากม้งลาวจะทำการต่อต้านก็คงไม่มีประเทศใดสนับสนุน ประเทศอเมริกาก็ไม่สนับสนุน ให้หยุดเสีย และกลับไปทำมาหากินเลี้ยงปากท้อง จะมีความสุข กลับคืนประเทศดีกว่า **“กลับไวดีไว กลับก่อนดีก่อน กลับทีหลังดีตามหลัง”** ประกอบกับการใช้มาตรการกดดันของเจ้าหน้าที่ไทย ทำให้ผู้ลี้ภัยเข้าเมืองฯเริ่มลังเลใจและทยอยสมัครใจกลับ สปป.ลาว

จากการที่มีเจ้าหน้าที่จากฝ่ายลาวเข้ามาตรวจเยี่ยมบ่อยครั้งและมีการให้ความมั่นใจแก่ม้งลาว ทำให้การกลับโดยสมัครใจมีจำนวนมากขึ้นและทำการเสร็จสิ้นได้ในที่สุด แม้ว่าจะมีการ โจมตีเกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชนมาโดยตลอด ทั้งนี้ ฝ่ายลาวได้แสดงความจริงใจที่จะร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ซึ่งได้ตอบข้อสงสัยในทุกประเด็นปัญหา โดยเฉพาะข่าวที่ออกมาว่าชาวม้งลาวที่กลับไปประเทศก่อนหน้านั้น ถูกนำไปทำทารุณกรรมต่างๆจนถึงขั้นเสียชีวิต ก็ได้ นำชาวม้งลาวบางคนติดตามคณะมาเพื่อยืนยันความปลอดภัยด้วย และยังมีอาชีพและรายได้รองรับ ได้อยู่อย่างสะดวกสบาย ในฐานะพลเมืองของลาวโดยถูกต้องตามกฎหมาย

5.4.4.2) ข้อตกลงไทย-ลาวในการส่งกลับม้งลาว

1. เป็นความร่วมมือและดำเนินการระหว่างไทยและลาวเท่านั้น
2. ชาวม้งลาวที่หลบหนีเข้าไทย ถือว่า เป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ไม่ใช่ผู้หนีภัยการสู้รบ
3. หากมีประเทศที่สามประกาศจะรับชาวม้งลาวไปตั้งถิ่นฐาน จะต้องขออนุญาตกับ สปป.ลาวและมารับที่ สปป.ลาวเท่านั้น (หมายถึงชาวม้งลาวจะต้องกลับไป สปป.ลาวก่อน)

5.4.4.3) กลไกความร่วมมือในการส่งกลับม้งลาว

การส่งกลับม้งลาวจะดำเนินการภายใต้กรอบคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไป ไทย-ลาว ซึ่งมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีกระทรวงการป้องกันประเทศ สปป.ลาว เป็นประธานร่วม

เนื่องจากการดำเนินการส่งชาวม้งลาวชุดแรก จำนวน 152 คนกลับ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2550 ต้องหยุดชะงักลง เพราะรัฐบาลไทยได้ถูกองค์กรระหว่างประเทศต่างๆกดดันอย่างหนัก โดยกล่าวหาว่าไม่มีมนุษยธรรมเพราะชาวม้งลาวเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบและไม่ประสงค์หรือสมัครใจกลับ สปป.ลาว

เพื่อแก้ข้อกล่าวหาดังกล่าว ฝ่ายไทยจึงได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา 3 คณะ เพื่อพิจารณาสถานะม้งลาวทุกคนว่ามีสถานะเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบ หรือ เป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เพื่อแสดงให้เห็นนานาชาติเห็นว่า ฝ่ายไทยมีขบวนการคัดกรองตามมาตรฐานสากลโดยทั่วไป โดยหากตรวจสอบได้ว่า ม้งลาวคนใดเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทางของไทยจะดำเนินการส่งกลับ สปป.ลาว ต่อไป

กลไกความร่วมมือที่ทางของไทยตั้งขึ้นมี 3 คณะดังนี้

1. คณะทำงานระดับพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว โดยมี ผบ.ฉก.พตท. เขาค้อ เป็นประธานคณะทำงาน มีหน้าที่สัมภาษณ์ จัดทำทะเบียนประวัติ คัดกรองและแยกแยะว่า เป็นผู้ลักลอบเข้าเมือง เนื่องด้วยเหตุผลด้านเศรษฐกิจ(ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย) หรือ ความปลอดภัยในการดำรงชีพ (ผู้หนีภัยจากการสู้รบ) หลังจากนั้นจะรายงานให้คณะทำงานพิจารณา สถานภาพผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว ดำเนินการต่อไป

2. คณะทำงานพิจารณาสถานภาพผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว มีหน้าที่คัดกรองและรับรายงานจากคณะทำงานระดับพื้นที่ ว่าชาวม้งลาวคนใดเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย หรือ หนีภัยการสู้รบ หากเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย จะส่งให้คณะทำงานประสานการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาวดำเนินการต่อไป

3. คณะทำงานประสานการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวม้งลาว มีหน้าที่ประสานการส่งมอบชาวม้งลาวให้กับฝ่ายลาว

จากข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทหารภายใน หน่วยเฉพาะกิจผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารเขา คือ ทำให้ทราบว่า ในการดำเนินการส่งกลับผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวตั้งแต่ที่ผ่านมาแต่แรกจนถึงปัจจุบันนั้น ต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน เช่นเดียวกับการดำเนินการต่อผู้ลักลอบเข้าเมืองกลุ่มๆต่างๆเช่นในอดีตที่ผ่านมา แม้ว่าในปัจจุบันจะไม่มีนโยบายการส่งต่อไปยังประเทศที่ 3 เนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้คนทั่วโลกประสบภาวะตกงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการที่จะรับคนต่างด้าวเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศจึงไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนดังแต่ก่อน หากแต่สามารถได้ไปแล้ว ก็เชื่อว่า จะได้รับความสะดวกสบายไปกว่าสภาพความเป็นอยู่ภายในศูนย์อพยพมากนัก อาจจะดีกว่าที่ไม่ถูกกักขังอิสรภาพ แต่ในด้านความเป็นอยู่ในประเทศที่ 3 โดยเฉพาะหากผู้นั้น ไม่มีการศึกษาและเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ก็จะต้องไปประสบความลำบากในการดำรงชีวิต จึงควรที่จะกลับสู่ภูมิลำเนาเพื่อไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ในถิ่นที่ตนคุ้นเคย

5.5 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและฝ่ายชุมชน ทำให้ทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆโดยรวบรวมและสรุปได้ ดังนี้

5.5.1) ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. ไม่ควรสนับสนุนให้มีการตั้งชุมชนผู้อพยพขึ้นในประเทศไทยอีกเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นการแก้ปัญหาได้เพียงชั่วคราว ควรจะผลักดันกลับภูมิลำเนาให้หมด แต่ก็ควรจะดำเนินการอย่างค่อยๆเป็น ค่อยๆไป

2. ชุมชนไม่ควรให้การสนับสนุนผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะมีเชื้อสายเป็นม้งเหมือนกันเพราะอย่างไรก็ตาม พวกเขาก็เป็นผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายไม่ได้มีสัญชาติไทย การที่เข้ามาอยู่เป็นจำนวนมากจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย และจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังเกินแก้ไขในอนาคต

3. การแก้ไขปัญหา ม้งลาว ควรให้เป็นเรื่องของสองประเทศเท่านั้น ประเทศอื่นไม่ควรเข้ามาแทรกแซง เพราะอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินการล่าช้าที่ผ่านมา เนื่องจากการพยายามเข้ามาแทรกแซงการทำงานของเจ้าหน้าที่ จากองค์กรต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. การทำงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ควรจะมีความเข้มงวดมากกว่านี้ เพราะจากการตรวจสอบข้อมูลการลักลอบเข้ามา ทำให้ทราบว่า การเดินทางเข้ามานั้นง่ายมาก บางส่วนเดิน

ทางเข้ามาเหมือนประชาชนนักท่องเที่ยวทั่วไป อย่างง่ายดาย ไม่มีการตรวจสอบจากด่านต่างๆ แต่
อาจจะเป็นเพราะบางคนมีหนังสือเดินทางด้วย การตรวจสอบจึงเป็นไปได้ยาก

5. ประชาชนทุกคนควรจะเข้าใจเจ้าหน้าที่บ้านเมือง และควรให้การสนับสนุนการปฏิบัติ
หน้าที่ เพราะการที่มีคนลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของคนต่างด้าว นั้น หมายถึงการรุกราน
ประเทศเช่นเดียวกัน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามหลักกฎหมายบ้านเมือง ในด้าน
มนุษยธรรมก็ควรมีแต่ก็ควรคำนึงถึงหน้าที่ของพลเมืองด้วย

5.5.2) ข้อเสนอแนะจากชุมชน

1. ควรจัดพื้นที่พักพิงชั่วคราวให้ห่างจากชุมชนมากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่าง
ชาวบ้านท้องถิ่นกับผู้อพยพ ทำให้เกิดอคติต่อผู้อพยพลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมากขึ้น ซึ่ง
โดยปกติก็มีอยู่แล้ว

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐควรจะเอาใจจริงเอาใจและเข้มงวดกับการตรวจตราผู้ที่เดินทางผ่านข้าม
แดนในแต่ละจุดตรวจ ให้มากขึ้น เพื่อสกัดกั้นจำนวนผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายไม่ให้เพิ่ม
มากขึ้นไปกว่านี้

3. องค์กรต่างประเทศไม่ควรให้ความสนใจช่วยเหลือแต่ผู้ลักลอบเข้าเมืองฯแต่ฝ่ายเดียว แต่
ก็ควรจะให้ความใส่ใจชาวบ้านในชุมชนและควรจะได้รับผิดชอบต่อชุมชนที่เข้าไปใช้สถานที่ด้วย
เช่น ควรจะแจกสิ่งของให้ชาวบ้านในพื้นที่ ที่มีฐานะยากจน และควรรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการจัดการด้านสาธารณสุข ปลอดภัยในพื้นที่พักพิงฯให้สะอาดเรียบร้อย เช่น
ถ้ำถนพังอันเกิดจากการเข้าออกของรถบรรทุกสิ่งของบรรเทาทุกข์ ก็ควรจะดำเนินการซ่อมแซม
พิถีพิถันให้ชุมชนด้วย

4. ชาวบ้านในชุมชนควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ช่วยกันสอดส่องดูแลความสงบ
เรียบร้อยภายในหมู่บ้าน และคอยสังเกตสิ่งผิดปกติต่างๆเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน

5. ชุมชนต้องการให้รัฐบาลเอาใจจริงเอาใจในการแก้ไขปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิด
กฎหมาย หากผู้ใดที่ทำตัวมีปัญหาและไม่เคารพกฎหมายบ้านเมือง ก็ควรจะดำเนินการขึ้นคดีขาด
โดยไม่ต้องสนใจใคร เพราะเป็นการกระทำที่บ่อนทำลายความสงบสุขและภาพลักษณ์ของชุมชน
รัฐบาลจึงควรมีสิทธิที่จะดำเนินการตามกฎหมาย

จากการดำเนินการที่ผ่านมา ตามที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน(กอ.รมน.)ได้
กำหนดกรอบการดำเนินการส่งกลับชาวม้งลาวให้แล้วเสร็จนั้น มีการเพิ่มมาตรการต่างๆเพื่อ โนม
น้ำว กอดัน ชาวม้งลาวให้สมัครใจเดินทางกลับแต่การสมัครใจเดินทางกลับด้วยตนเองภายใต้สิทธิ
มนุษยชนนั้นคงจะกระทำได้ยาก มาตรการที่น่าจะดำเนินการ คือ การบังคับใช้กฎหมายใน

ท้ายที่สุด หากมีการไม่สมัครใจกลับ ซึ่งที่ผ่านมา สถานการณ์การตัดสินใจส่วนใหญ่แล้ว ผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวเหล่านี้ ก็ยินดีจะกลับแต่จะเป็นลักษณะว่ารอคู้ทำที่ของคนส่วนใหญ่ว่าจะตัดสินใจอย่างไรตนก็จะตัดสินใจตามนั้นด้วย ผลกระทบที่จะเกิดก็จะเป็นเพียงกลุ่มส่วนน้อยที่เคยกระทำผิด ซึ่งประเด็นนี้ทาง สปป.ลาว ก็ได้ให้คำยืนยันแล้วว่า จะนิรโทษกรรมให้ทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลใดที่จะนำมาเป็นเงื่อนไขในการอยู่ในประเทศไทยต่อไป สถานการณ์ทั่วไปในการดำเนินการส่งกลับนั้น ไม่มีความรุนแรงให้ต้องสูญเสียเลือดเนื้อหรือบาดเจ็บรุนแรง ซึ่งทำให้องค์กรต่างๆที่เคยเข้ามาคัดค้าน และ UNHCR ได้เห็นถึงความปลอดภัยและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายชาวม้งลาวเหล่านี้ เป็นไปตามหลักมนุษยธรรม ทำให้การดำเนินการส่งกลับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทำได้สำเร็จแม้จะประสบปัญหาต่างๆบ้างก็ตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved